

Nota Kaders 2022-2025

Inhoudsopgave

1	Beleidsmatige uitgangspunten	5
1.1	Nota Kaders 2022-2025	5
1.2	Beleidsmatige uitgangspunten	5
1.3	Toekomstvisie	6
1.4	Leeswijzer	6
2	Financiële uitgangspunten	7
2.1	Financiële positie	7
2.2	Financiële bandbreedte	8
3	Bandbreedte overzicht	9
4	Toelichting Ontwikkelingen	13
	Algemene uitkering	13
	Autonome ontwikkelingen	13
	Verbonden partijen	13
	Programma 1 Wonen	13
	Programma 2 Werken	20
	Programma 3 Vrije tijd	20
	Programma 4 Sociaal Domein	21
	Programma 5 Bestuur & organisatie	24
	Subsidies	25
	Prijsindexatie	27
	Uitwerking raadsvoorstellen te heroverwegen	27
	Bijsturingsvoorstellen	29
	Bijlage 1 Toelichting WMO en jeugd	33
	1. Uitgangssituatie 2018	33
	2. Ontwikkelingen 2018-2022	33
	Bijlage 2 Wensen	41
	Bijlage 3 Kaders & uitgangspunten programmabegroting 2022-2025	51

1 Beleidsmatige uitgangspunten

1.1 Nota Kaders 2022-2025

De Nota Kaders vormt de aftrap van de jaarlijkse beleids- en planning & control cyclus van de gemeente Valkenswaard. De Nota Kaders is daarmee primair het document waarin strategische keuzes worden gemaakt voor de toekomst en de integrale afweging van beleid vorm krijgt. Middels deze Nota Kaders 2022-2025 doet het college voorstellen aan de gemeenteraad met het oog op de meerjarenprogrammabegroting 2022-2025. Daarnaast kan de gemeenteraad het college bij de behandeling van de Nota Kaders specifieke beleidsopdrachten geven die dienen te worden uitgewerkt ter voorbereiding op de Programmabegroting 2022-2025.

De Nota Kaders 2022-2025 is een bijzondere Nota Kaders. In maart 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen, waardoor dit de laatste Nota Kaders is van deze collegeperiode. We kiezen ervoor om ruimte te geven aan het nieuwe college dat volgend jaar zal aantreden. Hierdoor bestaat de mogelijkheid om de keuzes uit het nieuwe coalitieprogramma 2022-2026 van volgend jaar te verwerken in de Nota Kaders 2023-2026.

Daarnaast is deze Nota Kaders om een tweede reden bijzonder, namelijk vanwege de grote financiële opgave waarvoor de gemeente Valkenswaard de komende jaren staat. Gelet op een aantal autonome ontwikkelingen en de ontwikkeling in het sociaal domein staat Valkenswaard voor de uitdaging om enerzijds invulling te geven aan de ambities uit de Toekomstvisie 2030 en het collegeprogramma en anderzijds een gezonde financiële situatie. Bij ongewijzigd beleid ontstaat een negatieve bandbreedte, hetgeen wettelijk niet is toegestaan. Daarnaast betekent een financieel tekort ook risico voor het voorzieningenaanbod in Valkenswaard omdat hier simpelweg onvoldoende middelen voor zijn. Het is daarom van het grootste belang om de financiële situatie van Valkenswaard te verbeteren.

Het is belangrijk om te beseffen dat de Nota Kaders de aanzet vormt voor de Programmabegroting 2022-2025. Op het moment van vaststellen van de Nota Kaders zijn er namelijk nog een aantal onzekerheden, waarvan de effecten pas gedurende het proces van de totstandkoming van de begroting inzichtelijk kunnen worden gemaakt. De programmabegroting 2022-2025 zal pas een definitief beeld geven van de beleidsmatige en financiële situatie van de gemeente in 2022.

1.2 Beleidsmatige uitgangspunten

De keuzes die volgen uit de Nota Kaders hebben primair het doel om uitvoering te geven aan het collegeprogramma 'Kiezen voor de Toekomst 2018-2022' en daarmee de Toekomstvisie Valkenswaard 2030.

Het financieel meerjarenperspectief is gebaseerd op ontwikkelingen zoals die op het moment van het opstellen van de Nota Kaders 2022-2025 bekend zijn. In deze Nota Kaders zijn zoals elk jaar de vrije begrotingsruimte in de begroting voor 2022 en het meerjarenperspectief tot en met 2025 gezien een aantal externe ontwikkelingen (zoals elk jaar) nog onzeker. De Nota Kaders is dan ook niet meer dan het vertrekpunt voor het opstellen van de meerjarenbegroting 2022-2025.

Financieel laat het startpunt van de Nota Kaders 2022-2025 een beperkte ruimte zien. Daarbij zijn er op dit moment verschillende financiële onzekerheden en is een aantal maatregelen in de financiële bandbreedte opgenomen die wettelijke ontwikkelingen en autonome (maatschappelijke) ontwikkelingen betreffen en daarmee onontkoombaar zijn. Zoals bijvoorbeeld de stijging van de begrotingen van verbonden partijen, ontwikkelingen in het sociaal domein, gekoppeld aan de ontoereikende middelen vanuit het Rijk en onderwijshuisvesting. Tevens zijn de structurele effecten uit het jaarrekeningresultaat 2020 verwerkt. Na de verrekening van deze effecten ontstaat een fors negatief saldo van € 2.273.000 euro in 2022. Omdat we op dit moment nog niet nauwkeurig kunnen voorspellen hoe groot de structurele toekomstige overschrijding op het budget voor de jeugdhulp en Wmo is, is het van belang om ontwikkeling van deze budgetten scherp te monitoren.. De komende jaren is onze inzet erop gericht, mede door uitvoering van het programma Transformatie Sociaal Domein, het tij te keren.

Door het negatieve resultaat uit de jaarrekening 2020 is de reservepositie van de gemeente Valkenswaard verder verslechterd. Indien, na verrekening van de autonome ontwikkelingen, geen actie wordt ondernomen, komt deze nog verder onder druk te staan. Het college heeft daarom gekozen kritisch te kijken naar de (geplande) uitgaven. Voor de jaren 2022-2025 zijn bijstuuringsvoorstellen meegenomen in de voorliggende Nota Kaders. Door deze noodzakelijke maatregelen wordt het tekort op de bandbreedte fors naar beneden gesteld.

1.3 Toekomstvisie

In 2011 is de Toekomstvisie 2030 door de gemeenteraad vastgesteld. De Toekomstvisie is daarna stap voor stap, met behulp van onze inwoners, verder uitgewerkt. De Toekomstvisie 2030 vormt de leidraad voor onze strategie en daarmee voor de beleidskeuzes die we maken voor de toekomst. De Toekomstvisie kent drie pijlers: Sociale cohesie (van onze dorpen), (inzet op) Innovatie en Leisure (vrijtijdseconomie).

Deze drie pijlers zijn in 2014 uitgewerkt in strategische keuzes op vijf thema's. Deze strategische keuzes zijn vertaald naar vijf programma's in de begroting. Per programma hebben we de kaders en beleidslijn beschreven die nodig is om onze doelstellingen te bereiken. Kort samengevat gaat het om de volgende strategische keuzes:

- Wonen: voor de korte termijn inzetten op huisvesting voor jongeren, op de middellange termijn op jonge (Brainport)gezinnen en de middelen ook volgens die prioritering inzetten.
- Werken: inzetten op met name werkgelegenheidsontwikkeling in de vrijetijdsector en de Brainportindustrie.
- Vrije tijd: impuls op verblijfsrecreatie en innovatieve leisure.
- Sociaal Domein: naast de wettelijke verplichtingen in geval van mogelijkheden voor niet-wettelijke keuzes deze met name maken richting de jongere generaties.
- Bestuur & Organisatie: fundamentele keuze voor overheidsparticipatie in beleid en communicatie.

Met het vaststellen van strategische keuzes op vijf thema's is de Toekomstvisie verder geconcretiseerd. In het collegeprogramma 2018-2022 zijn de strategische keuzes nader uitgewerkt in projecten en maatregelen. Gelet op de beperkte financiële ruimte is het van groot belang hier scherpe keuzes in te maken. Het is ook met het oog op de keuzes die worden gemaakt in de programmabegroting 2022-2025 van groot belang om scherp te zijn als het gaat om nieuwe maatregelen; ze moeten in principe de uitvoering van de vijf strategische doelen in de Toekomstvisie ondersteunen. Vanwege de financiële situatie ligt daarbij de nadruk ook op de uitvoering en het afronden van lopende projecten.

1.4 Leeswijzer

Nu de status van de Nota Kaders en de beleidsmatige en financiële uitgangspunten uiteen zijn gezet, worden in hoofdstuk 2 de financiële ontwikkelingen uiteengezet en worden de nieuwe voorstellen die in het financiële perspectief van de Nota Kaders zijn opgenomen voor de periode 2020-2023 benoemd. In dit hoofdstuk wordt tevens een integraal financieel kader voor de periode tot en met 2023 geschetst.

2 Financiële uitgangspunten

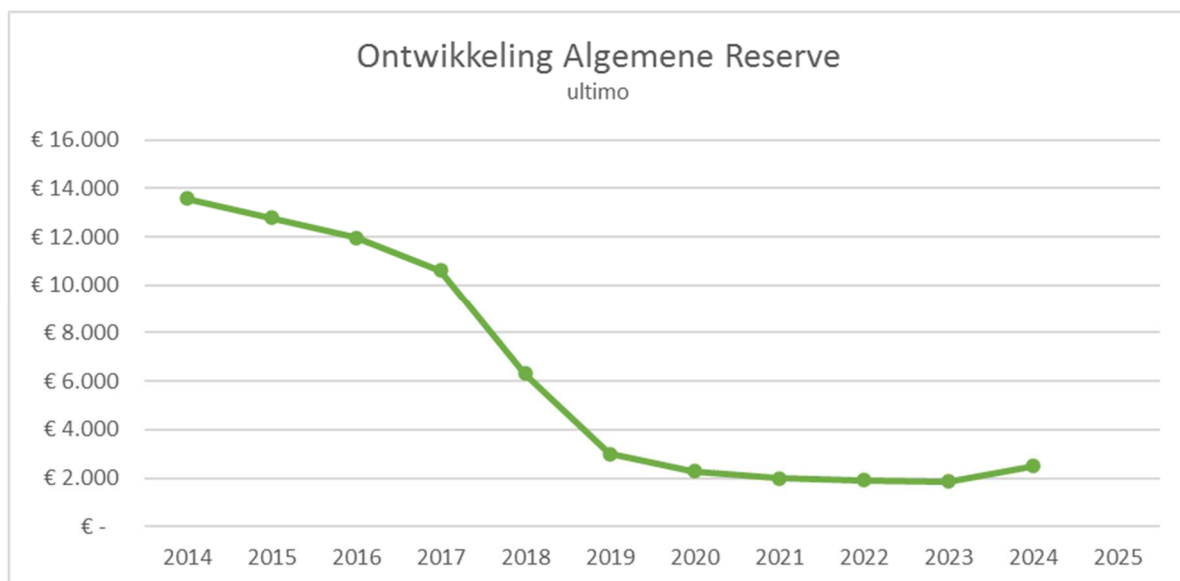
Gemeenten zijn voor hun inkomsten in grote mate afhankelijk van de Rijksoverheid. Hun grootste bronnen van inkomsten zijn de algemene uitkering uit het gemeentefonds en specifieke uitkeringen van departementen die geormerkt zijn voor bepaalde beleidsterreinen. De voornaamste overige inkomsten betreffen rente en dividenden, inkomsten uit grondexploitatie, gemeentelijke heffingen en belastingen.

In paragraaf 2.1 wordt eerst de financiële positie van onze gemeente toegelicht. Daarbij gaan wij in op de vermogenspositie van onze gemeente en op hoe wij omgaan met onze reserves. Ook gaan we in op de impact die dit kan hebben op de wijze waarop wij omgaan met potentiële risico's.

Om te kunnen bepalen welke ruimte de gemeente heeft om ambities en ontwikkelingen een plek te geven in de begroting, werken we met de financiële bandbreedte die aangeeft wat meerjarig de ruimte of het tekort in onze begroting zal zijn. Als vertrekpunt is de bandbreedte na vaststelling van de begroting 2021-2024 genomen om een juist beeld te krijgen van de financiële ruimte.

2.1 Financiële positie

De Algemene Reserve is in de afgelopen periode voor verschillende doelen aangewend. Zo werden onttrekkingen gedaan voor eenmalige uitgaven voor bijvoorbeeld de Omgevingswet. Ook is een belangrijke onttrekking geweest voor het versneld afschrijven van investeringen voor maatschappelijk nut. Daarnaast werd de Algemene Reserve ingezet voor het treffen van voorzieningen voor het afdekken van tekorten op de grondexploitaties. Het resultaat over 2020 is reeds verwerkt in de ontwikkeling van de algemene reserve (onderstaand overzicht).

Claims algemene reserve

In de toekomst zijn onttrekkingen voorzien voor een aantal ontwikkelingen, ook wel als claims bestempeld. De volgende claims zijn nog onderhanden:

Omschrijving uitname (x € 1.000)	Claim
Slim en efficiënt organiseren	47
Reconstructie Westzijde Markt	387
Stimulering woningbouwprogramma	134
Frictiekosten GRS A2	63
Doorontwikkeling dienstverlening/frontoffice	13
Sociaal Domein	325
Totaal	969

Ontwikkeling algemene reserve

De afgelopen jaren is de gemeente Valkenswaard geconfronteerd met een tegenvallende jaarrekening ten opzichte van het resultaat in de begroting. Met name de tekorten in het sociaal domein en de ontoereikende middelen vanuit het Rijk hebben een beslag gelegd op de algemene reserve. Daarnaast hebben ook majeure projecten (bijv. Europalaan) een beslag gelegd op de algemene reserve. De huidige stand van de algemene reserve is niet toereikend om de tekorten (incidenteel) op te vangen.

2.2 Financiële bandbreedte

Uitgangspunt voor de financiële bandbreedte 2022-2025 vormt de Programmabegroting 2021-2024, inclusief amendementen. Na het op- en vaststellen van de programmabegroting 2021-2024 zijn nog diverse externe en interne factoren van invloed geweest op het toen vastgestelde meerjarenperspectief. Rekening houdend met deze factoren, resulteert dit in het overzicht zoals opgenomen onder hoofdstuk 3. Daarnaast is rekening gehouden met de structurele effecten uit de jaarrekening.

In het overzicht bandbreedte zoals opgenomen onder hoofdstuk 3 is verwerkt:

- A. Structurele effecten jaarrekening 2020
- B. Autonome & wettelijke ontwikkelingen
- C. Bijstuuringsvoorstellen

In hoofdstuk 4 is een toelichting opgenomen op de financiële effecten van de bandbreedte. Bijlage 1 bevat een uitgebreide toelichting op de ontwikkeling van de uitgaven voor WMO en Jeugd. In bijlage 2 zijn de wensen opgenomen.

3. Bandbreedte overzicht

Financieel perspectief bandbreedte 2022-2025

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Bandbreedte meerjaren begroting 2021	258	582	898	802

Algemene uitkering

Ontwikkeling volgens Septembercirculaire 2020	326	-7	184	184
Ontwikkeling volgens Decembercirculaire 2020	-39	-11	-2	-2
Stelpost uitkomst onderzoek jeugdzorg		426	426	426
Stelpost herijking AU		PM	PM	PM

Door raad vastgestelde begrotingswijzigingen na begroting 2021	0	0	0	0
--	---	---	---	---

Bandbreedte	545	990	1.506	1.410
--------------------	------------	------------	--------------	--------------

Autonome ontwikkelingen

Verbonden partijen	-362	-133	-133	-133
Reeël begroten kapitaallasten	18	2	-	-
Actualisatie investeringsprogramma	PM	PM	PM	PM

Programma 1 Wonen

1 Bestemmingsplan Eurocircuit	PM	PM	PM	PM
2 Vervanging Tractie	51	-34	32	-216
Dekking mutatie reserve Tractie	-51	34	-32	216
3 WAB Ergon	-14	-14	-14	-14
4 Voorbereidingskrediet St Antoniusstraat (krediet van € 50.000)	-	-10	-10	-10
5 Speelvoorzieningen	39	-16	11	-64
Dekking mutatie reserve Speelvoorzieningen	-39	16	-11	64
6 1,5 FTE Ruimtelijke ontwikkeling	-125	-125	-125	-125
Dekking uit anterieure inkomsten en legesinkomsten	50	50	50	50
7 Gemeentelijk woningbezit	-20	-20	-20	-20
8 Boodschappenmand	-5	-6	-7	-7
9 Uitvoering Klimaatakkoord	-70	-70	-70	-70
10A 1,2 fte cluster Milieu en Duurzaamheid	-98	-98	-98	-98
10B Inventarisatie Milieu	-15	-	-	-
11 Milieudiensten (structureel effect jaarrekening)	-39	-39	-39	-39
12 Bouwvergunningen (structureel effect jaarrekening)	-75	-75	-75	-75

Programma 2 Werken

13A Gemeentelijke bijdrage exploitatie St. Servatius	-38	-38	-38	-
Dekking inzet bestemmingsreserve Onderwijs	60			
13B Tijdelijke huisvesting voor de nieuwbouw van De Pionier in 2022 en 2023	-250	-250	-	-
Dekking vanuit vrijval kapitaallasten nieuwbouw De Pionier	180	178	-	-
14 huurinkomsten kinderopvang in schoolgebouwen	-	45	45	45
15 Lokaal educatieve agenda (structureel effect jaarrekening)	20	20	20	20

Programma 3 Vrije Tijd

16 MIP buitensportvoorzieningen (krediet 2022 € 390.000; 2023 € 494.000; 2024 € 407.000; 2025 € 890.000) en reëel begroten kapitaallasten	12	20	31	6
17 Subsidie Regiodeal Hockeyvelden	20	20	20	20

<u>Programma 4 Sociaal domein</u>					
<u>Individuele voorzieningen</u>					
18A	Kostenstijging hulp bij het huishouden door prijsstijging	-419	-419	-419	-419
18B	Bijstelling budget ivm lagere opbrengsten Eigen bijdragen HH	-180	-180	-180	-180
18C	inkomensscreening HH	32	32	32	32
18D	Structureel effect abonnementstarief Kosten naar draagkracht HH	145	145	145	145
19A	Kostenstijging Begeleiding	-587	-587	-587	-587
19B	Niet realiseren besparing begeleiding/dagbesteding	-300	-100	-	-
20	Schuldhelpverlening	-18	-18	-18	-18
21	Toename uitgaven jeugdhulp	-130	-130	-130	-130
<u>Uitvoeringskosten</u>					
22A	Extra formatie Sociaal Team	-55	-55	-55	-55
	<i>Dekking uit budget 'Investering Wvvgz en verwarde personen' NK 2020 e.v.</i>	15	15	-	-
22B	Niet realiseren ombuiging Efficiency inhuur en inzet medewerkers Sociaal Team	-300	-300	-300	-300
23	Sociale kaart - Oog voor Iedereen	-5	-10	-20	-20
	<i>Dekking sociale kaart uit vroegsignalering</i>	5	10	-	-
24	Hogere jaarlijkse bijdrage Samen voor Jeugd	-83	-83	-83	-83
<u>Programma 5 Bestuur & organisatie</u>					
25	Teamleider Dommelstroom Interventie Team (DIT)	-9	-9	-9	-9
26	Gemeentelijke Bijdrage Taskforce RIEC	-14	-14	-14	-14
27	Inspectie brandkranen	-10	-10	-10	-10
28	Inwerkprogramma nieuwe raad	-32	-	-	-
29	Areaaluitbreiding OZB	20	30	40	40
<u>Subsidies</u>					
30	Stichting kermiscommissie Borkel en Schaft	-2	-2	-2	-2
31	Correctie basis subsidiebedrag structurele subsidie Bibliotheek De Kempen	-27	-27	-27	-27
32	Correctie basis subsidiebedrag meerjarige subsidie Theater De Hofnar	-17	-29	-32	-46
	<i>Dekking correctie basis subsidiebedrag meerjarige subsidie Theater De Hofnar (budget vormings- en ontwikkelingswerk)</i>	17	29	31	31
33	Correctie basis subsidiebedrag Theaterfestival Valvald'rie, opening van het culturele seizoen	-18	-18	-18	-18
	<i>Dekking subsidie Theaterfestival Valvald'rie (budget vormings- en ontwikkelingswerk)</i>	14	2	-	-
34	Correctie basis subsidiebedrag structurele subsidie VOS a.g.v. vijfjarige licentie door Commissariaat voor de Media	-10	-12	-12	-13
35	Correctie basis subsidiebedrag Structurele subsidie Stichting Dorpshuis Borkel en Schaft	-9	-9	-9	-9
36	Correctie basis subsidie wijkcommissies Kerkakkers en Turfberg	-	-23	-23	-23
37	Project Veiligheid bloemencorsobouwlocaties	-8	-20	-20	-20
38	Indexatie intensieve sturingsrelaties Sociaal domein	-70	-70	-70	-70
	<i>Dekking: Innovatiebudget Sociaal Domein</i>	70	70	70	70
<u>Prijsindexatie</u>					
39	Bijdrage VNG	-7	-7	-7	-7
40	Burenhulp wijken	-20	-20	-20	-20
<u>Uitwerking raadsvoorstellen te heroverwegen</u>					
41	Proceskosten (inhuur expertise t.b.v.) parkeerbeleid en parkeernormering	-35	-	-	-
42	Herijking toekomstvisie	-20	-	-	-
Totaal Autonome ontwikkelingen		-2.818	-2.362	-2.210	-2.212
Bandreedte na autonome ontwikkelingen		-2.273	-1.372	-704	-802

Bijsturingvoorstellen					
43	Uitstellen krediet Reisvennestraat van 2021 naar 2022	82	-	-	-
44	Doorschuiven krediet 'Grootschalig herstel asfaltwegen' naar 2022	224	72	-	-
45	Verhogen tarieven zwembad	40	40	40	40
46	Verhogen tarieven verhuur sportaccommodaties	50	50	50	50
47	Openingstijden horeca De Wedert	30	30	30	30
48	Verhoging inkomsten Subsidie overgangsregeling Specifieke Uitkering Sport (SPUK)	50	50	50	50
49	Verhoging tarieven CMD (tariefstijging 12%)*	7	8	8	8
50	Taakstelling BUIG/Participatiebudget	75	75	75	75
51	Collectieve ziektenkostenverzekering	245	245	245	245
52A	Invoeren van een inkomensgens HH	100	100	100	100
52B	Wachttijst aanhouden HH (50 personen)	150	150	150	150
53	Besparing Kosten naar draagkracht bijzondere bijstand	23	23	23	23
54	activiteiten Laaggeletterdheid	30	30	30	30
55	Incidentele subsidiepotten	45	45	45	45
56	Stijging OZB 5%*	411	411	411	411
57	parkeertarieven 2%	14	14	14	14
58	Verhoging tarief gehandicaptenparkeerkaart	14	14	14	14
Totaal Bijsturingvoorstellen		1.590	1.357	1.285	1.285
Bandbreedte na bijsturingvoorstellen		-683	-15	581	483
<i>Saldo incidentele baten en lasten</i>		<i>344</i>	<i>562</i>	<i>303</i>	<i>-</i>
Bandbreedte na eliminatie incidentele baten en lasten		-339	547	884	483

*Zie toelichting voor keuzemogelijkheden stijging

Duiding cijfers

(+)= Voordeel bandbreedte

(-)= Nadeel bandbreedte

4. Toelichting Ontwikkelingen

Algemene uitkering

In 2019 heeft het kabinet besloten extra middelen toe te voegen aan het jeugdhulpbudget. Deze middelen zijn in de meicirculaire 2019 beschikbaar gesteld. In 2019 ging het om € 420 miljoen en in 2020 en 2021 om jaarlijks € 300 miljoen. Aanvullend onderzoek is nodig om te bepalen of gemeenten structureel extra middelen nodig hebben. Vanwege deze onzekerheid is de keuze gemaakt om deze middelen niet structureel op te nemen.

Inmiddels zijn er in de septembercirculaire 2020 extra middelen jeugdhulp beschikbaar gesteld van € 300 miljoen voor 2022. Op basis van het overleg met de provinciaal toezichthouder is besloten om de stelpost 'Uitkomst onderzoek jeugdzorg' structureel op te nemen. Dit is tevens opgenomen in de brief van de provincie inzake de Begrotingscirculaire 2021 (29 april 2021). Voor Valkenswaard betekent dit een bedrag van ongeveer € 426.000.

In april 2021 heeft het kabinet besloten in 2021 aanvullend extra incidentele middelen beschikbaar te stellen voor jeugdhulp van € 613 miljoen. Dit is bovenop de eerder beschikbaar gestelde middelen van € 300 miljoen. Voor Valkenswaard zou dit ongeveer € 870.000 betekenen. Om de financiële tegenvallers in de toekomst op te kunnen vangen worden deze middelen voorlopig geoormerkt voor Jeugdhulp voor de komende jaren in afwachting van de ontwikkelingen.

Autonome ontwikkelingen

Verbonden partijen

Verbonden partijen	2022	2023	2024	2025
Cure	-121.738	-121.738	-121.738	-121.738
Dekking Cure door stijging tarief afvalstoffenheffing	121.738	121.738	121.738	121.738
GGD	-3.769	-3.769	-3.769	-3.769
GRSA2	-329.800	-100.800	-100.800	-100.800
GRWRE	-88.562	-88.562	-88.562	-88.562
Dekking GRWRE door ontvangen rijksbijdrage WSW en LKS	88.562	88.562	88.562	88.562
MRE	-143	-143	-143	-143
ODZOB	-	-	-	-
VRBZO	-28.443	-28.443	-28.443	-28.443
	-362.155	-133.155	-133.155	-133.155

Programma 1 Wonen

1. Bestemmingsplan Eurocircuit

Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan het opstellen van een vijftal toekomstscenario's voor het Eurocircuitterrein. Volgens planning wordt hierover op 15-07-2021 door de gemeenteraad een besluit genomen. Na vaststelling van het toekomstscenario zal gestart worden met de hiervoor benodigde bestemmingsplanprocedure. De kosten hiervoor zijn momenteel nog niet opgenomen in de begroting.

In het kader van een goede ruimtelijke ordening zijn we als gemeente verplicht om onze bestemmingsplannen op orde te hebben. Dit is niet het geval voor het Eurocircuit. Daarom zien we de beoogde ontwikkeling ook als een wettelijke ontwikkeling. Deze is bovendien al enkele jaren geleden in gang gezet. Nu stoppen door gebrek aan financiële middelen is dan ook geen optie.

Op dit moment staat er een uitvraag uit bij een ruimtelijk adviesbureau om ons te adviseren over de kosten die gemaakt zullen worden voor een bestemmingsplanprocedure afhankelijk van het gekozen scenario. Dit zal resulteren in een bepaalde bandbreedte (het bedrag voor de goedkoopste bestemmingsplanprocedure van één scenario versus het bedrag van de duurste bestemmingsplanprocedure voor een ander scenario).

We verwachten de uitkomsten hiervan in week 14. Op dat moment kan de PM-post in dit format ingevuld worden met een bandbreedte. Gezien de volgende besluitvorming van de gemeenteraad

opteren we er dan voor om het maximale bedrag te reserveren, zodat de raad in hun besluitvorming voor de toekomst van het Eurocircuit niet direct gehinderd wordt in een gebrek aan benodigde financiële middelen.

Wat gaat er mis als er geen krediet komt?

Dan kan na de scenariokeuze door de raad niet de bijbehorende planologische procedure opgestart worden.

Zo blijft er juridische onduidelijkheid en blijft het op orde brengen van het bestemmingsplan en de bijbehorende vergunningen tevens ook uit.

Is er een alternatief hoe het bekostigd kan worden en welke consequenties heeft dat?

Nee, er is geen alternatieve manier om dit te bekostigen.

2. Vervanging Tractie

Voor de instandhouding van onze tractie worden jaarlijks de budgetten die nodig zijn voor de vervanging van onze tractie onttrokken aan de tractiereserve. Op basis van het actuele bijgestelde tractiebestand dienen voor de komende jaren respectievelijk de volgende bedragen beschikbaar te worden gesteld:

2022: € 236.260

2023: € 137.850

2024: € 130.812

2025: € 215.806

Wat gaat er mis als we het niet doen?

In de huidige begroting en meerjarenramingen zijn al onttrekkingen aan de reserve opgenomen voor de instandhouding van onze tractie voor de jaren 2021 tot en met 2024. In het nu voorliggende voorstel zijn deze bedragen op onderdelen bijgesteld en wordt 2025 hieraan toegevoegd.

De onderliggende basis voor de stortingen en onttrekkingen uit deze door de gemeenteraad ingestelde reserve wordt gevormd door het zogenaamd tractiebestand. Dit bestand vormt een actueel overzicht van alle voertuigen en de hierbij behorende gereedschappen die wij als gemeente nodig hebben/inzetten voor het dagelijks beheer en onderhoud van onze kapitaalgoederen. In het kader van het hierboven genoemde project "beheer op orde" is dit bestand volledig doorgelicht en zijn we succesievelijk gestart met de vervanging/aanpassing van de voertuigen op onze nieuwe gemeentelijke werkwijze in een meer regisserende rol. Dus bijvoorbeeld vervanging van bakwagens door toezicht auto's. Daarnaast worden aspecten van duurzaamheid toegepast zoals elektrisch rijden en biodiesel.

Evenals andere beheerplannen betreft dit ook een vervangingsbestand op basis van theoretische levensduur en wordt er in de praktijk pas tot vervanging overgegaan als dat echt noodzakelijk is uit oogpunt van onder andere onderhoudskosten of soms ook arbeidsomstandigheden. Uitstel betekent in de meeste gevallen dat de onderhoudskosten onevenredig toenemen, veiligheid van onze werknemers onvoldoende gewaarborgd is en zeker ook de werkplanning in het gedrang komt.

3. WAB Ergon

Al vele jaren wordt een deel van het werk in de openbare ruimte binnen de gemeente uitbesteed aan Ergon. De tarieven die hiervoor in rekening worden gebracht zijn marktconform en afgestemd op de marktomstandigheden die op het moment waarop het bestek is ingegaan van toepassing zijn.

In 2020 is de Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB) in werking getreden. In grote lijnen heeft deze wet een tweetal financiële effecten op de loonkosten van Ergon. Enerzijds betreft dit een verhoging van de werkgeverslasten als gevolg van de wijziging in de wetgeving rondom payroll, transitievergoeding WW-premies en verlaging LIV. Anderzijds betreft dit de CAO Verplichting participatiewet.

Het kostenverhogende effect als gevolg van de CAO-verplichtingen is nog niet bekend en wordt vooralsnog dus ook niet doorberekend in de tarieven. Het kostenverhogende effect van de toename van de werkgeverslasten is wel bekend en wordt ook doorberekend in de tarieven die Ergon bij ons in rekening brengt voor haar werkzaamheden.

In 2020 heeft het bestuur van Ergon met de aangesloten gemeenten van de GRWRE hierover afgesproken dat met ingang van 2020 een structurele kostenverhoging van 2% op de tarieven mag worden toegepast.

In de voorliggende periode is hierin voorzien via o.a. aanvullende facturering, incidentele onderhoudsaanpassingen en overschrijding van het budget. Voor het vervolg is dit uiteraard geen gewenste situatie en gelet op het structurele karakter van de tariefsverhoging wordt daarom ook

voorgesteld om deze verhoging van € 14.000 met ingang van 2022 structureel toe te voegen aan het budget.

Wat gaat er mis als we het niet doen?

Ergon wordt in stand gehouden door de gemeenten die aangesloten zijn bij de GRWRE. Specifiek voor onze gemeente verrichten zij werkzaamheden in het onderhoud van de openbare ruimte. Hiervoor mogen zij tarieven in rekening brengen die door de genoemde gemeenten (waaronder dus ook Valkenswaard) zijn goedgekeurd. Het nu voorliggende voorstel betreft dus enkel het nakomen van een eerder door ons gemaakte afspraak. Indien hieraan geen invulling wordt gegeven, zullen we als gemeente zelf deze taken moeten uitvoeren, wat niet alleen ongewenst maar ook nog duurder is of anderzijds voldoende middelen beschikbaar moeten stellen voor de instandhouding van Ergon. Tot slot kan hierbij ook nog worden genoemd dat we afbreuk doen aan datgene waarvoor wij Ergon mede hebben opgericht.

4. Voorbereidingskrediet St. Antonius

Uit inspectieresultaten is gebleken dat aan de riolering en de bestrating van het projectgebied St. Antoniusstraat, Kempische Baan, Haagstraat en Unastraat op korte termijn structureel grootschalig onderhoud noodzakelijk is.

De hoofdriolering moet, inclusief de huisaansluitingen en de kolken, in z'n totaliteit worden vervangen en de rijbaan, inclusief de trottoirs, dient te worden vernieuwd c.q. opnieuw bestraat. Daarnaast voldoen de, medio jaren 50 van de vorige eeuw aangelegde, wegen ondertussen ook niet meer aan de richtlijnen van het huidige Verkeersbeleidsplan en zijn ook de parkeervoorzieningen niet meer in overeenstemming met de huidige norm.

Volgens de landelijke richtlijnen en wetgeving ligt de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van deze werkzaamheden volledig bij de gemeente. Al in 2012 is besloten dat wij dit grootschalig onderhoud aan de openbare ruimte voor de verschillende onderdelen integraal uitvoeren. Concreet betekent dit dus ook in dit geval dat de werkzaamheden zich niet beperken tot de riolering en de bestrating maar dat het gehele openbare gebied wordt aangepakt en dat hier ook een herinrichting zal worden toegepast. Dit alles zodanig dat hiermee wordt voldaan aan de bepalingen van het Verkeersbeleidsplan, Mobiliteitsplan en de Toekomstvisie.

Naast deze onderhoudskundige aspecten is er ook een kans om klimaatadaptatie mee te nemen en wateroverlast in de directe omgeving te beperken. Dit speelt met name in de omgeving van de Haagstraat waar een natuurlijk laagte in het maaiveld zit waar veel water blijft staan bij extreme neerslag.

Ook spelen de vergroenings- en verduurzamingsmogelijkheden een rol. Dit in de lijn van het in 2018 vastgestelde Groenstructuurplan én de in 2019 vastgestelde Duurzaamheidsvisie waarin wordt gepleit voor een verhoging van biodiversiteit en diversiteit in de gemeentelijke plantsoenen en groenstroken, het tegengaan van hittestress, de bevordering van luchtkwaliteit en het bevorderen van waterberging in de gebouwde omgeving. Dit om bij te kunnen dragen aan de door het Rijk vastgestelde klimaatdoelstellingen. In deze voorgenomen reconstructie-opgave zijn er naar verwachting mogelijkheden om deze principes toe te passen.

Tenslotte spelen nog de verlichting, verkeersveiligheid en de leefbaarheid een belangrijke rol. Zeker gelet op deze laatste aspecten is het van groot belang om de bewoners tijdig en goed te betrekken bij de uitvoering van dit project. In overleg met deze bewoners zullen onderzoeken moeten worden uitgevoerd en ontwerpstudies worden opgesteld om uiteindelijk te komen tot een gezamenlijk gedragen ontwerp dat op alle onderdelen voldoet aan het huidige beleid en regelgeving.

Kortom, een omvangrijk project, zowel qua voorbereiding als qua uitvoering. De daadwerkelijke uitvoering van de werkzaamheden is voorzien medio 2024 en zal, gelet op de omvang van het projectgebied, ook nog een groot gedeelte van 2025 in beslag nemen. Om dit alles mogelijk te maken dient uiterlijk in 2022 een start gemaakt te worden met de voorbereidende werkzaamheden.

Uitgaande van recentelijk opgedane ervaringen van enigszins vergelijkbare projecten worden de totale kosten globaal geschat op omstreeks 2 tot 3 miljoen euro. Een groot deel hiervan, zijnde de kosten voor de vervanging van de riolering, zijn gedekt binnen het GRP. Voor het restant zal bij de Nota Kaders van 2023 verzocht worden een aanvullend krediet beschikbaar te stellen in de begroting 2024.

Om tijdig aan te kunnen vangen met de voorbereidende werkzaamheden kan voor dit moment worden volstaan met het beschikbaar stellen van een voorbereidingskrediet van € 50.000.

Wat gaat er mis als we het niet doen?

Ten aanzien van de renovatie van de openbare ruimte in deze straten geldt datgene wat hierboven in zijn algemeenheid is gesteld. Het betreft dus hoogstnoodzakelijk onderhoud aan gemeentelijk eigendom waartoe wij als eigenaar sowieso verplicht zijn doch ook op basis van wettelijke regelingen als de Wegenverkeerswet en de Waterwet of gemeentelijke beleidskaders als vastgelegd in het

BOOR/KOOR, Verkeersbeleidsplan, Mobiliteitsplan en de Toekomstvisie. Tenslotte worden in het betreffende voorstel nog argumenten genoemd als klimaatadaptatie, wateroverlast, groenstructuurplan, duurzaamheid, verlichting, verkeersveiligheid en leefbaarheid. Kortom argumenten te over om op dit moment over te gaan tot uitvoering van deze werkzaamheden. Uitstel betekent dat we niet aan dit alles voldoen met als belangrijkste risico's veiligheid en aansprakelijkheid met naast kans op eventuele slachtoffers ook (financiële) aansprakelijkheid.

5. Speelvoorzieningen

Voor de instandhouding van onze speelvoorzieningen worden jaarlijks de budgetten die nodig zijn voor de vervanging en groot onderhoud van onze speelvoorzieningen onttrokken aan de reserve speeltoestellen. Op basis van de actuele, bijgestelde vervangingsplanning dienen voor de komende jaren respectievelijk de volgende bedragen beschikbaar te worden gesteld:

2022: € 48.000
 2023: € 91.000
 2024: € 102.000
 2025: € 64.000

Wat gaat er mis als we het niet doen?

In de huidige begroting en meerjarenramingen zijn deels al onttrekkingen aan de reserve opgenomen voor de instandhouding van onze speelvoorzieningen voor de jaren 2021 tot en met 2024. In het nu voorliggende voorstel zijn deze bedragen op onderdelen bijgesteld en wordt 2025 hieraan toegevoegd.

De onderliggende basis voor de stortingen en onttrekkingen uit deze door de gemeenteraad ingestelde reserve is enerzijds het beheerprogramma speelvoorzieningen en anderzijds het omvormingsplan speelvoorzieningen zoals dit door de gemeenteraad is vastgesteld en op basis waarvan de stortingen in de reserve zijn aangepast.

Ten aanzien van de vervanging van de speeltoestellen geldt in zijn algemeenheid ook wat hierboven ten aanzien van het beheer van de kapitaalgoederen is vermeld. Specifiek dienen echter in dit geval ook nog jaarlijks de wettelijk verplichte veiligheidsinspecties te worden uitgevoerd en moet er gekeken worden naar de technische staat van de speelvoorzieningen.

Dit betekent dus enkel vervangen als dat ook noodzakelijk is. Daarnaast vinden vervangingen/veranderingen plaats op basis van het door de gemeenteraad vastgestelde omvormingsplan.

Uitstel betekent dus ook hier het niet voldoen aan wet- en regelgeving (Besluit Veiligheid van Attractie- en speeltoestellen), vastgesteld beleid met risico's als ongelukken, aansprakelijkheidstellingen et cetera.

6. 1,5 FTE Ruimtelijke ontwikkeling

De gemeente Valkenswaard heeft grote ambities omtrent de woningbouwplannen. De druk op de woningmarkt is enorm hoog. Het aantal aanvragen voor woningbouwplannen is ongekend. De gemeenteraad vraagt keer op keer om snelheid. Snelheid die momenteel niet geleverd kan worden, vanwege capaciteitsgebrek bij het cluster ruimtelijke ordening.

Daarnaast speelt de besluitvorming omtrent het bestemmingsplan Buitengebied 2 waarin is opgenomen dat in het bestemmingsplan Buitengebied 2 enkel de vergunde situatie positief bestemd gaat worden. Nieuwe ontwikkelingen moeten dus middels een separate procedure opgepakt worden. Capaciteit die wij momenteel niet tot onze beschikking hebben.

De afgelopen 10 jaar is er altijd 1 FTE ingehuurd geweest, dus ook in tijden van crisis waarbij er minder werd gebouwd, bleek dat de bezetting in het cluster aan de krappe kant was. De komst van de Omgevingswet maakt dit niet anders, omdat niet de verwachting is dat hiermee minder capaciteit noodzakelijk is.

Om aan de vraag van de markt tegemoet te komen, is het noodzakelijk dat het cluster structureel extra capaciteit heeft, zodat de plannen met snelheid opgepakt kunnen worden en inhuur kan worden geminimaliseerd.

Wat als we niets doen?

In Q2 2021 starten we met een bureau waar we een deel van onze bestemmingsplannen/initiatieven aan uitbesteden. Naar verwachting zullen zij een groot aantal plannen in procedure brengen. Eind 2021 houdt deze ondersteuning op omdat de middelen niet langer toelaten. Als deze formatie niet wordt toegekend hebben we procedures op kunnen starten en moeten ze dan alsnog in de vertraging vanwege gebrek aan capaciteit. Bovendien kunnen we verwachtingen van initiatiefnemers en de raad niet waarmaken. We zullen de initiatiefnemers toch te woord moeten staan. Ook wordt het risico op (verdere) uitval onaanvaardbaar hoog vanwege de hoge werkdruk.

7. Gemeentelijk woningbezit

In november 2020 heeft u besloten om vier van de vijf gemeentelijke huurwoningen in verhuurde staat te verkopen. De daadwerkelijke verkoop vindt plaats in de loop van 2021 en de structurele gevolgen van deze verkoop hebben vanaf 2022 invloed op de begroting 2022 – 2025. De vier woningen staan inmiddels in de verkoop bij de makelaar en voor één woning is op dit moment een voorlopige koopovereenkomst gesloten.

In de exploitatiebegroting 2021 is een opbrengst van € 27.974 voor alle woningen opgenomen (dit is de huuropbrengst minus de kosten voor de onroerendgoedbelasting, verzekering etc.). Door de verkoop van de vier woningen zal de opbrengst van de woningen structureel verlaagd worden € 1.300. Dit is een vermindering van € 26.374. Daartegenover staat dat er aan de te verkopen woningen geen onderhoudskosten meer uitgegeven worden. Deze bedragen ca. € 6.300,-/jaar. Deze kosten komen ten laste van de voorziening groot onderhoud. De storting in de voorziening kan hierdoor structureel met € 6.300/jaar worden verlaagd.

Door de verkoop van 4 gemeentelijke woningen vervallen voor deze 4 woningen de huuropbrengsten. Aan de inkomstenkant moet de huuropbrengst dus worden afgeraamd (minder inkomsten) met 26k. Aan de kostenkant vervallen onderhoudskosten ad 6k. Per saldo 20k minder 'winst'.

De financiële gevolgen voor de begroting 2021 worden in een Berap gemeld.

De verkoop van de woningen is uitvoering geven aan de bestuursopdracht Vastgoed (Collegebesluit 13-08-2019), waarbij gemeentelijk vastgoed wordt verkocht, indien blijkt dat het vastgoed niet tot de kerntaak behoort van de gemeente. Deze woningen behoren hiertoe. De opbrengst van de verkoop wordt gebruikt voor het aanvullen van de egalisatiereserve Vastgoed. In de begroting 2021 – 2025 wordt in de post verspreide gronden en gebouwen structureel rekening gehouden met een gemiddelde verkoop van gemeentelijk vastgoed van € 467.000.

Wat gaat er mis als we het niet doen?

Het terugdraaien van de verkoop heeft dan een grote invloed op de begrote verkoopopbrengst t.b.v. de egalisatiereserve.

Daarnaast zal bij het staken van de verkoop een vergoeding betaald moeten worden aan de makelaar, omdat deze al kosten heeft gemaakt voor de voorgenomen verkoop.

8. Boodschappenmand

Begin maart 2021 heeft u ingestemd met een nieuwe huurovereenkomst voor de Boodschappenmand aan de Geenhovensedreef 30 Valkenswaard conform een eerder collegebesluit van 6 oktober 2020.

In de begroting 2021-2024 is vooruitlopend op het raadsbesluit "Evaluatie en plan van aanpak doorontwikkeling voedselvoorziening Valkenswaard, de huur voor het nieuwe pand t.b.v. de Boodschappenmand opgenomen, te weten een structureel totaalbedrag van € 58.200.

Dit bedrag is niet toereikend voor de nieuwe huurovereenkomst, omdat het huidige huurpand een grotere oppervlakte heeft dan het alternatieve pand in het genoemde raadsvoorstel.

Structureel komen we voor de jaren 2022 t/m 2025, respectievelijk € 5.078, € 5.835, € 6.602 en € 7.381 tekort op de begroting. Deze tekorten zijn niet ingecalculleerd.

In de berekening is rekening gehouden met een jaarlijkse huurverhoging van 1,5%/jaar e.e.a. conform aangegane huurovereenkomst.

9. Uitvoering Klimaatakkoord

Met de ondertekening van het Klimaatakkoord worden een aantal nieuwe wettelijke taken bij de gemeente belegd. Raad voor het Openbaar Bestuur heeft in opdracht van het minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties onderzoek gedaan naar de taken en werkzaamheden die gemeenten moeten uitvoeren volgens het Klimaatakkoord. Tevens is onderzocht welke inzet nodig is voor het uitvoeren van deze taken. Het onderzoek laat zien dat gemeenten 28 nieuwe of (sterk) geïntensiverde taken uit moeten voeren.

Niet alle 28 taken zijn voor onze gemeente relevant. Daarnaast wordt niet met alle relevante taken direct gestart in 2022.

Uitvoering 2022

Om te voldoen aan de wettelijke taken moeten we in 2022 aan de slag en/of gaan we verder met de volgende zaken;

Procesgelden Regionale energiestrategie (RES)

- *Uitvoering RES* – eind 2021 wordt de RES 1.0 vastgesteld. Hierbij zal ook aangegeven worden hoe de uitvoering plaats zal gaan vinden. In 2022 zullen wij als gemeente het proces rondom de uitvoering vorm moeten geven.

- *Monitoren en herijken RES* – Na vaststelling van de RES zal deze gemonitord moeten worden. Tevens zal de RES iedere 2 jaar herijkt moeten worden. In 2022 gaan we beide processen uitvoeren.

Verzorgen gemeentebrede communicatie

- *Energie-loket* – In het Klimaatakkoord is afgesproken dat iedere gemeente vanaf 1-4-2021 beschikt over een onafhankelijk (regionaal) energieloket moet beschikken. Dit loket kan gebruikt worden voor communicatie en voorlichting rondom energiebesparing in de gebouwde omgeving, de Regionale energiestrategie (RES) en de wijkgerichte aanpak rondom; aardgasvrije wijken (WUP / TVW).
- *RES* – Eind 2021 wordt de RES 1.0 vastgesteld. De gemeente heeft een belangrijke rol binnen de communicatie rondom de uitvoering van de RES. Dit onderwerp vormt een onderdeel binnen het energieloket;
- *Aardgasvrije wijken* – Eind 2021 wordt de Transitievisie warmte (TVW) vastgesteld. De gemeente heeft een belangrijke rol binnen de communicatie over de wijkgerichte aanpak i.h.k.v. de aardgasvrije wijken. Dit onderwerp vormt een onderdeel binnen het energieloket.

Opwekking duurzame energie

Vanuit de Klimaatdoelstellingen / RES (49% CO2-reductie 2030) en de doelstellingen uit de Duurzaamheidsvisie (energieneutraal 2050) is de opwekking van duurzame energie in 2022 een onderwerp.

- *Vorbereiding en begeleiding zonneweides* – Om een bijdrage te leveren aan de landelijke en regionale energie-opgave is het mogelijk dat er in onze gemeente zonneweides gerealiseerd gaan worden. Als gemeente dienen wij eventuele initiatieven voor te bereiden en / of te begeleiden. Hiervoor dienen wij externe expertise en eventueel capaciteit in te huren.
- *Stimulering zon op dak* – Het opwekken van duurzame energie door middel van 'zon op dak' vormt een belangrijk spoor voor het behalen van de Klimaatdoelen. Het gaat hierbij om grootschalige zon op dak (bijvoorbeeld fabriekshallen) en kleinschalige zon op dak (bijvoorbeeld op woonhuizen). Als gemeente hebben wij de rol om dit te stimuleren.

Ontwikkeling (x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
<i>Procesgelden RES</i>	25	25	25	25
Energie-loket + communicatie	20	20	20	20
Vorbereiding en begeleiding zonneweides	15	15	15	15
Stimulering zon op dak	10	10	10	10
Totaal financiële consequentie	70	70	70	70

10. Inventarisatie Milieu

Landelijke milieupgaven

Als gemeente hebben we een belangrijke taak in het behouden en creëren van een veilige, schone en gezonde leefomgeving. Echter staat onze leefomgeving onder druk als gevolg van bijvoorbeeld klimaatverandering, verslechterende luchtkwaliteit, stikstofproblematiek. Deze en andere milieupgaven houden niet op bij gemeentegrenzen en vragen om een landelijke aanpak en samenwerking. Om deze reden heeft de Rijksoverheid, naast de bestaande afspraken en milieuwetgeving, aanvullende afspraken gemaakt. Uitvoering van de nieuwe en de reeds gemaakte afspraken dient veelal lokaal plaats te vinden.

Inzicht in wettelijke taken

De gemeente is te allen tijde bevoegd gezag en hiermee eindverantwoordelijk met betrekking tot milieuzaken binnen de gemeente. Het beleidsveld Milieu is in ontwikkeling en de afgelopen jaren verbreed als gevolg van nieuwe opgaven.

Door een combinatie van gebrek aan interne capaciteit en inhoudelijke kennis ontbreekt het binnen onze gemeente aan een volledig en overzichtelijk beeld van de bestaande, nieuwe en eventuele aanstaande wettelijke taken. Hierdoor is het momenteel niet duidelijk of wij als gemeente aan alle taken (kunnen gaan) voldoen. Dit heeft als consequentie dat wij als gemeente geen zicht hebben op mogelijke risico's en kansen die deze thema's met zich meebrengen.

Lokale uitvoering

Om als gemeente invulling te kunnen geven aan wettelijke taken en afspraken is het noodzakelijk dat hiervoor passende budgetten en personele capaciteit beschikbaar is. Uit de praktijk blijkt dat deze randvoorwaarden onvoldoende aanwezig zijn, hierdoor ontbreekt het inzicht, de grip en de regie op de milieuthema's Lucht, Geluid, Trillingen, Externe veiligheid, Stikstof en Geur. Als gemeente zijn wij hierdoor niet in staat om onze taak uit te kunnen voeren.

Creëren van inzicht, coördinatie en grip in 2022

Het verkrijgen van een volledig inzicht in de (bestaande, nieuwe en aankomende) wettelijke taken is de eerste stap om te komen tot een goede basis voor de lokale uitvoering, hier starten we in 2022 mee door het uitvoeren van een inventarisatie. Aan de hand van dit overzicht toetsen we in hoeverre we aan de taken voldoen. Vervolgens bepalen we welke acties noodzakelijk zijn. Hierbij nemen wij ook de wensen en ambities van het nieuwe bestuur mee. Eventuele budgetten worden meegenomen in de Notakaders 2023 en verder.

Coördinatie van en tussen alle milieuthema's is een vereiste gezien de vele raakvlakken en afhankelijkheden. Dit zal wel intern georganiseerd moeten worden.

Tot het moment dat de inventarisatie uitgevoerd is en de coördinatie plaats gaat vinden, op zijn vroegst medio 2022, voorzien wij de volgende risico's;

- **Druk op kwaliteit leefomgeving** – Indien de verschillende milieuthema's niet belegd zijn komt de kwaliteit van de fysieke leefomgeving (verder) onder druk te staan. Hiermee wordt de gemeente onveilig, ongezonder en ontstaat er meer overlast.
- **Niet voldoen aan wettelijke taken** – De gemeente kan geen invulling geven aan bestaande wettelijke taken;
- **Aansprakelijkheid** – De gemeente is te allen tijde bevoegd gezag en hiermee eindverantwoordelijk met betrekking tot milieuzaken binnen de gemeente. Bij een calamiteit kan de gemeente, indien zaken niet goed geregeld zijn, aansprakelijk gesteld worden met de nodige bestuurlijke en financiële gevolgen;
- **Druk op cluster milieu** – De druk op de medewerkers binnen het cluster milieu blijft (te) hoog. Het risico op uitval wordt onaanvaardbaar hoog.

Het uitstellen van de inventarisatie heeft als consequentie dat de gemeente bovenstaande risico's (nog) langer blijft lopen.

Uitvoering en budgetten na 2022

Aan de hand van de inventarisatie toetsen we in hoeverre we aan de taken voldoen. Vervolgens bepalen we welke acties noodzakelijk zijn. De verwachting is dat voor het uitvoeren van deze acties aanvullend budget nodig is. Dit zal dan via volgende notakaders aangevraagd worden.

11. Milieudiensten

Bij de jaarrekening 2020 is een financieel tekort geconstateerd voor milieudiensten. Door de hoge werkdruk binnen het project Eurocircuit is het noodzakelijk om een extra juridische kracht in te zetten om de taken uit het uitvoeringsprogramma naar behoren en volledig uit te kunnen voeren. Daarbij valt een aantal werkzaamheden onder de Basistaak en hebben we geen andere keuze dan dit neer te leggen bij de ODZOB. Afwijkingen in het budget voor milieutaken, welke door de ODZOB worden uitgevoerd, zijn structureel van aard. Het beschikbare budget is daarom het afgelopen jaar meegenomen in de gemeentelijke financiële cyclus. Het budget is structureel verhoogd en we verwachten dat de komende jaren geen tekorten meer ontstaan.

12. Bouwvergunningen

Vanuit de jaarrekening 2020 is een structureel effect geconstateerd ten aanzien van het budget bouwvergunningen. In 2020 zijn er méér aanvragen ingediend dan in de voorgaande jaren. Bovendien betrof het in verhouding veel kleine aanvragen die minder leges opleveren dan grote aanvragen. Het is lastig in te schatten in hoeverre deze verschillen een incidenteel of structureel karakter hebben: veel inwoners zijn het afgelopen jaar aan de slag gegaan met aanpassingen van hun woning vanwege de beperkingen die Corona met zich meebracht. Daarnaast zien we meer aanvragen voor transformaties naar 1 of 2 woningen.

Programma 2 Werken

13A. Gemeentelijke bijdrage exploitatie St. Servatius

RBOB draagt m.i.v. komend schooljaar zorg voor het onderwijs op basisschool St. Servatius. Onderdeel van de afspraken die hierbij zijn gemaakt tussen de schoolbesturen SKOzok en RBOB is dat het schoolgebouw door SKOzok wordt overgedragen naar de gemeente. Daarmee keert het eigendom van het onderwijsgebouw terug naar de gemeente Valkenswaard.

De gemeente houdt het schoolgebouw in eigendom en stelt een kwalitatief goed onderwijsgebouw beschikbaar aan RBOB om het basisonderwijs voort te zetten. Indien kosten gemaakt moeten worden voor een kwalitatief goed onderwijsgebouw kunnen deze niet volledig op SKOzok worden verhaald. RBOB draagt normatief bij aan de kosten van onderhoud. Onderdeel van de afspraken met het schoolbestuur RBOB is dat de gemeente de resterende kosten voor de exploitatie van het gebouw voor haar rekening neemt.

De inventarisatie van de kosten en de opbrengsten worden in de komende maanden verder uitgewerkt.

De gemeente heeft geen voorziening voor dit project. De kosten worden niet geactiveerd en komen ten laste van het exploitatie budget.

13B. Tijdelijke huisvesting voor de nieuwbouw van De Pionier in 2022 en 2023

Voor De Pionier is een haalbaarheidsonderzoek gestart naar de mogelijkheden voor toekomstige huisvesting.

Onderzocht is de mogelijkheid tot herbouw op de bestaande locatie. Om dit mogelijk te maken moet de gemeente voorzien in tijdelijke huisvesting voor een hele school voor een periode van ca. 14 maanden.

De kosten worden nu geschat op circa € 500.000.

Deze huisvesting is volgens planning nodig in de periode juli 2022 tot en met augustus 2023.

De kosten worden niet geactiveerd en worden in één keer afgeboekt.

De tijdelijke huisvesting is nodig omdat met de woningbouwcorporatie afspraken zijn gemaakt over de ontwikkeling van woningbouw op de plek van de inmiddels gesloopte Amundsenhal aan de overkant van de weg.

De realisatie van de herbouw op de eigen locatie is afhankelijk van deze tijdelijke huisvesting. Het zorgen voor passende tijdelijke huisvesting is de wettelijke taak van de gemeente.

De kosten van de tijdelijke huisvesting kunnen gedeeltelijk gedekt worden uit de geraamde kapitaallasten voor de nieuwbouw van de Pionier voor 2022 en 2023 die reeds zijn opgenomen in de begroting. Door de vertraging in de nieuwbouw vallen de kapitaallasten in 2022 en 2023 vrij.

14. Huurinkomsten kinderopvang in schoolgebouwen

Op dit moment is er nog geen sprake van betaling voor medegebruik van schoolgebouwen.

Voorgesteld wordt een vergoeding voor medegebruik, met name door kinderopvang, van onderwijsgebouwen overeen te komen. Naar verwachting zullen de overeenkomsten in de loop van 2021 tot stand kunnen komen. De inkomsten zijn geraamd op € 45. K per jaar.

15. Lokaal educatieve agenda

SG Were Di ontving een subsidie van € 20.000,- voor het project Opeduca. Vanwege corona is in 2020 aan het project nauwelijks uitvoering gegeven. Halverwege 2020 is het project hervat en is geconcludeerd datgene wat nog gedaan moest worden vanuit hun eigen middelen van Were Di kon worden gefinancierd.

Programma 3 Vrije tijd

16. MIP buitensportvoorzieningen

De kosten die verband houden met de instandhouding van onze gemeentelijke buitensportvoorzieningen zijn inzichtelijk gemaakt in het Meerjaren Investerings Plan buitensportvoorzieningen. Voor de vervanging van diverse sportvoorzieningen dienen voor volgende jaren respectievelijk de volgende bedragen beschikbaar gesteld te worden:

2022: € 390.000

2023: € 494.000

2024: € 407.000

2025: € 890.000

In de huidige begroting en meerjarenramingen zijn al investeringen opgenomen voor de instandhouding van onze buitensportvoorzieningen voor de jaren 2021 tot en met 2024. In het nu voorliggende voorstel zijn deze bedragen op onderdelen bijgesteld en wordt 2025 hieraan

toegevoegd. De investeringen betreffen enkel en alleen beheer/instandhouding van onze gemeentelijke buitensportvoorzieningen. Onderliggende basis hiervoor vormt het Meerjaren Investerings Plan (MIP) buitensportvoorzieningen 2017-2026 dat door de gemeenteraad in 2017 is vastgesteld. Dit beheerplan geeft ons inzicht in:

- ✓ de omvang van onze buitensportvoorzieningen;
- ✓ het kwaliteitsniveau van onze buitensportverenigingen;
- ✓ de theoretische levensduur van onze buitensportvoorzieningen;
- ✓ de vereiste investeringen die we moeten plegen om de continuïteit van onze buitensportvoorzieningen voor de toekomst te kunnen garanderen.

Uit dit beheerplan blijkt dus wat wij als gemeente de komende 10 jaar aan financiële middelen nodig hebben om deze voorzieningen in stand te houden. Dit beheerplan is juist ingesteld om rust en stabiliteit te creëren in de begroting. Bovendien borgen wij hiermee de wettelijke verplichtingen ter zake. We krijgen hierdoor immers een beter overzicht en weten op tijd wat er nodig is om onze buitensportvoorzieningen op orde te houden. Daarnaast stelt het ons in de gelegenheid te prioriteren en kunnen we tijdig afstemmen met de sportverenigingen.

Uit dit beheerplan blijkt ook dat de gemiddelde investeringshoogte over deze jaren omstreeks € 570.000 bedraagt. Bij de vaststelling van het plan is er vervolgens bewust gekozen voor de methode van activeren en afschrijven in plaats van sparen in een voorziening of reserve. Concreet is hierover nog met de gemeenteraad afgesproken dat wij twee jaar, voordat de vervanging van een buitensportvoorziening gepland staat, bezien of:

1. de actuele onderhoudstoestand dusdanig is dat een vervanging ook echt noodzakelijk is;
2. de vervanging nog aansluit bij het actuele (sport) beleid;
3. de vervanging aansluit bij de omvang/samenstelling van de sportvereniging op dat moment.

Slechts enkel indien deze 3 vragen positief worden beantwoord, wordt de gemeenteraad (jaarlijks) via de Nota Kaders verzocht de hiervoor benodigde middelen op te nemen op het investeringsprogramma zodat zij de mogelijkheid wordt geboden om een integrale afweging te maken.

Ook ten aanzien van deze investeringen gelden bovengenoemde beheerprincipes en uitgangspunten. Uitstel betekent dus ook hier het niet voldoen aan wet- en regelgeving, vastgesteld beleid met risico's als ongelukken, aansprakelijkheidstellingen et cetera.

17. Subsidie Regiodeal Hockeyvelden

In de Regio Deal is in 2020 een subsidie toegekend door Brainport Development op de renovatie van de hockeyvelden. Deze subsidie wordt in 2021 uitgekeerd. Dit betreft een bedrag van € 350.000,- welke nog niet is ingeboekt als te verwachten inkomsten. Zodra deze binnenkomt is dit een meevaller voor het jaar 2021. Dit bedrag kan in mindering worden gebracht op het openstaande krediet in 2021 zodat de kapitaallasten hiervan in 2022 verlaagd kunnen worden.

Programma 4 Sociaal Domein

Individuele voorzieningen

18A. Kostenstijging hulp bij het huishouden door prijsstijging

De realisatie op de post hulp bij het huishouden voor 2020 is € 2.419.171. In 2021 is, als gevolg van de nieuwe inkoop, sprake van een prijsstijging van ongeveer 5,6%, voor 2022 wordt uitgegaan van een prijsindexatie van 3%. Dit leidt tot een prognose van de uitgaven in 2022 van € 2.734.000. In de begroting voor 2022 is rekening gehouden met € 2.315.000. Dit betekent een overschrijding van € 419.000,-.

In deze berekeningen zijn prijsstijgingen wel meegenomen, maar een verdere stijging van de aantallen niet. Deze stijging wordt opgenomen in de risicoparagraaf van de begroting.

18B. Bijstelling budget i.v.m. lagere opbrengsten Eigen bijdragen hulp bij het huishouden

In de begroting was voor 2022 rekening gehouden met een budget van € 340.000,- voor de eigen bijdrage hulp bij het huishouden. Hierin is nog onvoldoende rekening gehouden met lagere inkomsten

als gevolg van het lagere abonnementstarief. Voor 2022 wordt op basis van de realisatie 2020 uitgegaan van een tekort op de eigen bijdrage van €180.000,-.

18C Inkomensscreening Hulp bij het huishouden

W&I voert namens KCZ werkzaamheden uit voor de inkomensscreening Hulp bij het huishouden. Hiervoor ontvangt W&I een uitvoeringsvergoeding van KCZ. Door de invoering van het abonnementstarief kwam in 2020 nog slechts 10% van de aanvragers in aanmerking voor ondersteuning vanuit de gemeente (in de vorm van bijzondere bijstand). Het nut van deze screening (en daarmee dus ook de kosten) vervalt daarmee.

18D Structureel effect budget abonnementstarief Kosten naar draagkracht (KND)

Het totale budget voor KND bedraagt €250.000. Hiervan is 145.000,- gekoppeld aan HH. Als gevolg van de invoering van het abonnementstarief wordt er nauwelijks meer een beroep gedaan op dit budget. Dit voordeel kan ter dekking van de kostenstijging van Huishoudelijke Hulp ingezet worden.

19A. Kostenstijging Begeleiding

Op grond van de Wmo heeft de gemeente de plicht om inwoners, indien nodig, ondersteuning aan te bieden in de vorm van Begeleiding (individuele begeleiding en dagbesteding). De afgelopen jaren is een trend zichtbaar van steeds verder toenemende uitgaven voor deze Wmo-voorziening, zie onderstaande tabel.

<u>Begeleiding (x € 1mln.)</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>
Begroting na wijz.	2,2	2,3	2,9	2,9	2,7	2,7	2,7	2,7
Realisatie (geprogn.)	2,7	3,0	3,4					
Saldo (-/- = tekort)	-0,5	-0,7	-0,5	2,9	2,7	2,7	2,7	2,7

Ondanks eerdere bijramingen wordt in 2020 een verdere toename van het gebruik van de Wmo-voorziening Begeleiding gezien en daarmee een verdere toename van de uitgaven. Een waarschijnlijke verklaring hiervoor is dat de Wmo, door haar laagdrempelige toegankelijkheid, inmiddels fungeert als vervanging voor wat voormalig viel onder WLZ. De toegangseisen bij het CIZ (indicatiestellers WLZ) zijn voor WLZ dusdanig opgeschroefd dat voormalige gebruikers van de WLZ nu bij de gemeente terecht kunnen voor hun hulpvraag.

Een verdere verklaring voor de stijgende aantallen is dat de wachtlijsten voor GGZ, wanneer het mogelijk is, worden opgevangen door de gemeente, daar waar het inwoners betreft met (complexere) psychische problematiek. De gemeente zet daarin dan in op begeleiding A, gericht op terugvalpreventie ter voorkoming naar (opnieuw) instroom in duurdere zorg.

Uitgaande van de realisatie van 2020, namelijk € 3.386.156 en een jaarlijkse indexatie van 3% (prijsstijging) is de prognose voor de uitgaven in 2022 € 3.592.373. Voor 2022 wordt in de begroting rekening gehouden met € 2.705.660. Hierin is de geprognosticeerde besparing van € 300.000 al verwerkt. De raad heeft deze besparing vastgesteld met de Nota Kaders 2020 (20 juni 2019). Het totale tekort bedraagt dus € 886.713. Het structurele tekort bedraagt € 586.713,- en wordt onder dit punt verklaard. Het niet realiseren van de besparing wordt onder punt 15B toegelicht.

19B. Niet realiseren besparing Begeleiding/dagbesteding

Met het vaststellen van het Beleidskader Sociaal Domein 2019-2022, *Groeien, Meedoen en Thuiskomen*, is een start gemaakt met de transformatie in het sociaal domein. Deze transformatie beoogt een verschuiving van individuele en maatwerkvoorzieningen naar voorliggende (preventieve) voorzieningen en collectief aanbod. Samen met de intensieve sturingsrelaties wordt gewerkt aan deze besparing. Voor de Wmo-voorziening Begeleiding is een inschatting gemaakt dat deze transformatie een steeds grotere besparing op gaat leveren vanaf 2020. Voor 2022 is een besparing opgenomen in de begroting van 300.000 euro op deze Wmo-voorziening. De verwachting is dat dit effect in 2022 nog niet zichtbaar zal zijn. Mede door Corona zijn initiatieven voor voorliggende voorzieningen nog niet van de grond gekomen.

De koers vanuit het beleidskader sociaal domein is nog steeds actueel. Immers, de grootste aanvragen en grootste uitgaven zijn de Wmo-voorzieningen, waarin begeleiding en dagbesteding een groot aandeel hebben. Daarom zullen de komende periode onze huidige partners worden gestimuleerd tot het ontwikkelen van nieuw aanbod voor Begeleiding en dagbesteding in het voorliggend veld. Ook met nieuwe partners die zich melden zal het gesprek worden aangegaan over hun betekenis voor de transformatie. Innovatie wordt daarbij omarmd.

Voorvoemde inzet op het versterken van het voorliggend veld en het verminderen van de instroom in maatwerkvoorzieningen zal naar verwachting vanaf 2023 leiden tot een besparing van € 200.000,- en de jaren daarna € 300.000,-.

20. Schuldhulpverlening

Gemeentelijke schuldhulpverlening is opengesteld voor ondernemers (wettelijk verplicht). Dit brengt extra kosten met zich mee voor schuldhulpverleningstrajecten aan ondernemers. Hier zijn geen extra Rijksmiddelen voor toegekend aan gemeenten.

Vroegsignalering is verplicht en ook hiervoor zijn geen extra Rijksmiddelen toegekend. Dit betekent dat er capaciteit ingezet moet worden om a.d.h.v. signalen van achterstanden contact op te nemen met inwoners en hen hulp aan te bieden. Daarnaast zal dit zorgen voor meer schuldhulpverleningstrajecten.

21. Toename uitgaven jeugdhulp

In 2020 is bij de bestuursrapportage incidenteel € 254.000 bijgeraamd in verband met hogere uitgaven jeugdhulp a.g.v. stijgende aantallen en inzet duurere voorzieningen. Vanwege het onzekere karakter van de aantallen jeugdigen in de hulpverlening wordt deze post voor 2022 meegenomen in de risicoparagraaf. Voor de begroting 2022 wordt alleen rekening gehouden met een prijsindexatie a.g.v. nieuwe inkooptarieven en CAO-index. Dit leidt tot een kostenstijging van in totaal € 130.000.

<u>Jeugd variant A/B (x € 1mln.)</u>	<u>2018</u>	<u>2019 *)</u>	<u>2020 *)</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>
Begroting na wijz.	5,1	5,0	4,7	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
Realisatie (geprogn.)	5,6	4,5	4,8	5,0	4,9			
Saldo (-/- = tekort)	-0,5	0,4	-0,1	-0,5	-0,3	4,5	4,5	4,5

Uitvoeringskosten

22A. Extra formatie Sociaal Team

De gemeente is op grond van de Wmo wettelijk verplicht een loket in te richten voor inwoners die ondersteuning nodig hebben, de zgn. Toegang.

Het aantal aanvragen voor de Wmo, m.n. de aanvragen voor de voorzieningen Hulp bij het huishouden en Begeleiding, blijft fors stijgen. Zelfs zoveel dat er sprake is van krapte in de formatie met wachtlijsten tot gevolg en risico op uitval van medewerkers vanwege te lang een te hoge werkdruk.

De huidige formatie Wmo-indicatiestelling bedraagt 5,39 fte. Uit benchmark komt naar voren dat Valkenswaard, uitgaande van de normaantallen caseload zoals berekend door de VNG, en van de instroom van de afgelopen 3 maanden op dit moment een capaciteit nodig heeft van 9,77 fte. Uitgaande van de gemiddelde instroom van de afgelopen 15 maanden zou de benodigde capaciteit 6,86 fte zijn. Dit betekent dat er een tekort aan formatie is van 1,47 fte – 4,38 fte.

Voorgaande betekent dat de formatie moet worden uitgebreid met minimaal 1,8 fte. Hiervan wordt 1 fte uit reeds beschikbare budgetten gedekt. Voor 0,8 fte wordt aanvullend budget gevraagd. De kosten voor 0,8 fte bedragen € 55.000 op jaarbasis.

22B. Niet realiseren ombuiging Efficiency inhuur en inzet medewerkers Sociaal Team

Als gevolg van de efficiency-slagen die in de toegang zijn gemaakt, heeft de caseload van de medewerkers de afgelopen periode kunnen toenemen. Echter, doordat in de afgelopen periode ook de aanvragen voor jeugd en Wmo zijn toegenomen, heeft dit niet geleid tot een reductie in formatie in de toegang terwijl dit wel was verwacht bij de start van de transformatie in 2018. Het aantal aanvragen voor de Wmo, m.n. de aanvragen voor de voorzieningen Hulp bij het huishouden en Begeleiding, blijft fors stijgen. Zelfs zoveel dat er sprake is van krapte in de formatie met wachtlijsten tot gevolg en risico op uitval van medewerkers vanwege te lang een te hoge werkdruk. Uit benchmark gegevens komt naar voren dat de formatie voor de Wmo-indicatiestelling te laag is en er extra formatie benodigd is. Met betrekking tot de formatie jeugd in de toegang wordt op dit moment geen problemen ervaren en blijkt benchmark onderzoek dat de formatie binnen de range valt.

23. Sociale kaart

Onderdeel van het coalitieakkoord is de transformatie in het sociaal domein. Een belangrijk onderdeel hiervan is de sociale kaart om het voorliggend veld in kaart te brengen. Het grote en diverse aanbod van activiteiten dat in Valkenswaard aanwezig is, wordt inzichtelijk en toegankelijk voor onze inwoners. Daarnaast kunnen professionals door de sociale kaart beter doorverwijzen naar het voorliggend veld. Dit is een belangrijke stap in de transformatie van het sociaal domein. De sociale

kaart is ontwikkeld en vormt de basis voor *Valkenswaard, Oog voor Iedereen*. Het college is hiertoe verplichtingen aangegaan maar het meerjarig hiervoor begrote bedrag is vanaf 2022 niet meer toereikend. In 2022 en 2023 is hiervoor nog dekking aanwezig vanuit incidentele middelen *Vroegsignalering* uit de NK 2020, maar vanaf 2024 is budget meer beschikbaar om de huidige sociale kaart én de campagne *Valkenswaard, Oog voor Iedereen* in bedrijf te houden. Dit bedrag is onder andere benodigd voor de abonnementskosten voor de diensten van leverancier Elkander, maar ook voor de doorlopende verhalen van onze inwoners die op *Valkenswaard, Oog voor Iedereen* worden uitgedragen en cruciaal onderdeel vormen van de campagne. Het niet begroten van voldoende budget betekent dat de website en campagne geen doorgang meer kunnen vinden en onze inwoners hun weg naar het activiteitenaanbod in Valkenswaard onvoldoende kunnen vinden. Daarmee wordt de eigen kracht van inwoners onvoldoende gestimuleerd, terwijl dit essentieel is voor de gewenste transformatie.

24. Hogere jaarlijkse bijdrage Samen voor Jeugd

Gemeente Valkenswaard koopt specialistische jeugdhulp in regionaal verband in om uitvoering te kunnen geven aan haar wettelijke verplichtingen vanuit de Jeugdwet. Deze regionale samenwerking is noodzakelijk om de wettelijke taken adequaat te kunnen uitvoeren. Per 2022 wordt de governance-structuur van het samenwerkingsverband aangepast. Onderdeel van de aanpassing is een nieuw verdeelmodel voor de bekostiging van dit samenwerkingsverband (beheer, coördinatie en samenwerking), gebaseerd op het aantal jeugdigen per gemeente. Dit heeft voor de gemeente Valkenswaard tot gevolg dat de kosten van deze samenwerking naar verwachting toenemen met € 83.250 per jaar. Met deze kosten is geen rekening gehouden in de meerjarenbegroting. Het niet opnemen van dit bedrag in de begroting betekent dat de gemeente niet kan blijven deelnemen aan het samenwerkingsverband en zelf haar specialistische jeugdhulp zal moeten gaan inkopen. Dit zal leiden tot een nog grotere stijging van de uitgaven voor specialistische jeugdhulp aangezien de gemeente dan de benodigde specialistische kennis zal moeten gaan inhuren om deze inkoop te kunnen gaan organiseren. Daarnaast zal dit betekenen dat de gemeente tijd verliest om een traject voor eigen inkoop op te starten en zal tijdelijk deze hulpverlening niet aan jeugdigen geleverd kunnen worden. Door de wijziging van de governance-structuur heeft de gemeente meer sturingsmogelijkheden op de inkoop van jeugdhulp.

Programma 5 Bestuur & organisatie

25. Teamleider Dommelstroom Interventie Team (DIT)

Deze ontwikkeling houdt verband met de eerder besloten functie van Basisteam Programmaleider Ondernijning (BTPL). De kern van een DIT is gericht op bestuurlijke interventie, vanuit de VTH-taken met het accent op toezicht en handhaving maar ook op de aanpak van ondernijning en georganiseerde criminaliteit.

In november 2018 heeft het college besloten deel te nemen aan een pilotperiode van twee jaar voor het Dommelstroom Interventieteam (DIT). Uitkomst van de pilot is de aanpak van het DIT succesvol is en wordt gecontinueerd en dus ook de functie van BTPL. Het college van Valkenswaard heeft bij het besluit over voortzetting van deze aanpak besloten de teamleider van het DIT aan te stellen in dienst bij de gemeente Valkenswaard en met de overige deelnemende gemeenten een dienstverleningsovereenkomst af te sluiten. De geschatte jaarlijkse kosten voor de teamleider bedragen voor Valkenswaard € 9.400,-.

Voor 2020 en 2021 is deze bijdrage gefinancierd uit de te veel betaalde gelden voor het regionale veiligheidsfonds. Voor 2022 en verder zijn geen middelen beschikbaar voor de bijdrage van Valkenswaard. Het niet beschikbaar stellen van middelen betekent dat de gemeente haar personele verplichtingen t.a.v. de teamleider DIT, als formeel werkgever namens de deelnemende gemeenten, toch zal moeten nakomen en haar budget zal overschrijden.

26. Gemeentelijke bijdrage Taskforce RIEC

In september 2020 heeft het college besloten in te stemmen met het aangaan en ondertekenen van het "Convenant bondgenootschap van gemeentelijke- en provinciale overheden tegen ondernijning in Brabant – Zeeland". Conform het convenant is de gemeentelijke bijdrage aan de Taskforce RIEC gebaseerd op een vaste en een variabele bijdrage.

	Vast	Flexibel	Samen
RIEC	€ 4.601	€ 9.107	€ 13.708
Taskforce	€ 6.000	€ 6.418	€ 12.418
		Totaal	€ 26.126

De huidige bijdrage voor het RIEC-convenant bedraagt € 13.708. Door het wegvallen van de versterkingsgelden voor de werkzaamheden voor de Taskforce komen daar de vaste en flexibele

bijdrage voor de Taskforce bij, waardoor het nieuwe bedrag voor de Taskforce RIEC vanaf 2021 € 26.126 zal bedragen. Op dit moment is hiervoor echter slechts structureel € 12.500 begroot. Het niet reëel begroten van de afgesproken bijdrage betekent dat de gemeente haar afspraken in het samenwerkingsverband Taskforce-RIEC niet na komt.

27. Inspectie brandkranen

Brabant Water voert al enige tijd inspectierondes uit voor de gemeente Valkenswaard. Het college is bij wet verantwoordelijk voor brandweezorg: het controleren van brandkranen (op de werking daarvan) is daarmee een vereiste. De jaarlijkse kosten voor het uitvoeren van deze inspectie bedragen ca. € 10.000. In de begroting is een bedrag van € 32.533 opgenomen. Dit is slechts toereikend voor de huur van de brandkranen. Voor de inspectie is een aanvullend budget nodig.

28. Inwerkprogramma nieuwe raad

Los van de kosten van de organisatie verkiezingen (daarvoor is budget), zijn er voor de verkiezingen 2018 ongeveer € 30.000- extra kosten gemaakt.

Het is gewenst om in de begroting 2022 rekening te houden met € 32.000,- extra kosten.

Wij houden rekening met de volgende kosten:

- communicatie gericht op het bekend maken van het raadswerk en gericht op de verkiezingen;
- kosten VOG's (Verklaring omtrent gedrag);
- kosten verkiezingsavond en afscheid oude raad / installatie nieuwe raad;
- kosten inwerkprogramma raad;
- kosten collegevorming (inclusief kosten integriteitstoets enz..).

De kosten zijn uiteraard afhankelijk van de te maken keuzes (b.v. al dan niet deelnemer Kieskompas enz.).

29. Areaaluitbreiding OZB

Door de areaaluitbreiding zijn er meer OZB-opbrengsten.

Subsidies

30. Subsidie Stichting kermis Borkel en Schaft

In april 2020 besloot het college al om de structurele subsidieverlening 2020 e.v. jaren met een bedrag van € 2.000 te verhogen tot € 9.500 per jaar. Dit naar aanleiding van een gegrond verklaard bezwaarschrift van de kermiscommissie tegen de hoogte van de aanvankelijke subsidieverlening 2020 ad € 7.500. Zonder deze verhoging kon de kermis Borkel en Schaft niet meer voortbestaan aangezien de stichting tegenwoordig kermisexploitanten moet betalen om met hun attracties standplaats in te nemen op de kermis. Tot op heden is de structurele verhoging uit incidentele meevallers betaald. Deze structurele verplichting dient echter structureel begroot te worden.

31. Correctie basis subsidiebedrag structurele subsidie Bibliotheek De Kempen t.b.v. bibliotheekwerk + indexering

Het college ziet de bibliotheek als een basisvoorziening voor onze inwoners, zowel voor jongeren om zich te kunnen ontwikkelen als voor het welzijn van onze volwassen inwoners en sluit aan bij de Toekomstvisie. Als gevolg van o.a. CAO-verplichtingen (indexering) zijn de kosten voor deze basisvoorziening de afgelopen jaren gestaag toegenomen. De gemeente betaalt weliswaar jaarlijks deze indexering maar heeft dit niet structureel in de begroting opgenomen. Tot voor kort kon de indexering door incidentele meevallers steeds worden opgevangen. Echter, dat is nu niet meer mogelijk en hierdoor ontstaat een structureel financieel tekort.

Voor 2021 is een bedrag verleend van € 600.000. Dit is meer dan het jaarlijkse begrote bedrag van € 586.375. Daar bovenop komt de jaarlijkse indexering met circa 2,2% (CPB-indexcijfer 2022) voor de CAO-verplichtingen, hetgeen betekent dat voor 2022 een bedrag van € 613.000 is benodigd.

32. Correctie basis subsidiebedrag meerjarige subsidie Theater De Hofnar + indexering

Het college ziet theater De Hofnar als een basisvoorziening voor onze inwoners, zowel voor jongeren om zich te kunnen ontwikkelen als voor het welzijn van onze volwassen inwoners en sluit aan bij de Toekomstvisie. Als gevolg van o.a. CAO-verplichtingen (indexering) zijn de kosten voor deze basisvoorziening de afgelopen jaren gestaag toegenomen. Voor de periode 2020 – 2024 is door het college aan theater De Hofnar een meerjarige (vierjarige) subsidie verleend. Voor 2022 betreft het een bedrag van € 989.000. Voor 2023 is een bedrag van € 1.001.000 verleend. Beide bedragen onder voorbehoud van vaststelling van de begroting door de raad. Op basis van de bedragen 2023 en 2024 zijn de bedragen voor de jaren 2024 en 2025 geëxtrapoleerd.

Structureel heeft de gemeente echter een bedrag begroot van € 972.279 voor theater De Hofnar. Het tekort kon in het verleden worden opgevangen door (incidentele) financiële ruimte binnen het subsidiecluster Cultuur. Echter doordat het tekort jaarlijks oploopt, is dit voor de komende jaren niet meer mogelijk. Wanneer de kosten voor De Hofnar niet structureel in de begroting worden opgenomen, zal dit gevolgen hebben voor het voortbestaan van het theater in Valkenswaard.

33. Correctie basis subsidiebedrag Theaterfestival Valvald'rie, opening van het culturele seizoen

In het verlengde van het feit dat het college theater De Hofnar als een basisvoorziening voor onze inwoners ziet en aansluit bij de Toekomstvisie, is de gemeente ook een structurele subsidierelatie met De Hofnar aangegaan voor het organiseren van het theaterfestival Valvald'rie voor de komende jaren en zal zij dus de bijbehorende financiële afspraken moeten nakomen. De jaarlijkse kosten die hiermee gepaard gaan, bedragen € 18.000. Deze bijdrage loopt als subsidie via St. Notenbalk.

De kosten voor dit festival zijn niet opgenomen in de begroting en werden tot voor kort opgevangen door (incidentele) budgetruimte. Vanaf 2022 is deze ruimte er niet meer. Vanuit het vormings- en ontwikkelingswerk is nog wel dekking beschikbaar van € 14.000,- in 2022 en € 2.000,- in 2023. Het niet opnemen van het benodigde budget in de begroting betekent dat het festival Valvald'rie niet meer kan plaatsvinden.

34. Correctie basis subsidiebedrag structurele subsidie VOS a.g.v. vijfjarige licentie door Commissariaat voor de Media

De VOS heeft een 5-jarige licentie gekregen van het Commissariaat voor de Media t/m 2024. De kandidaat-omroepen hebben al vroeg in het aanwijzingstraject de bedragen ingediend die zij als subsidie zouden willen aanvragen, indien zij de licentie door het Commissariaat voor de Media toegewezen zouden krijgen. Zo ook de VOS, die een prognose tot en met 2024 heeft ingediend. De subsidieaanvragen van de VOS zijn daarmee in overeenstemming. Voor 2021 ontvangt de VOS een bedrag van € 24.000. Het gemeentelijk begrote bedrag komt hier echter niet mee overeen en bedraagt het 'oude' subsidie-bedrag van jaren geleden ad € 13.677 per jaar. Het opvangen van het tekort met (incidentele) budgettaire ruimte binnen het subsidiecluster Cultuur was tot voor kort nog mogelijk maar biedt voor de komende jaren geen oplossing meer. Het niet opnemen van de daadwerkelijke kosten van de VOS in de begroting betekent dat de activiteiten van de VOS geen doorgang kunnen vinden.

35. Correctie basis subsidiebedrag Structurele subsidie Stichting Dorpshuis Borkel en Schaft

De gemeente heeft al jaren een subsidierelatie met Dorpshuis Borkel & Schaft. In 2016 vond de exploitatieoverdracht plaats van de Teutenzaal en is besloten om de stichting een jaarlijkse subsidie te verlenen van € 37.312,-, sec voor de exploitatie van de zaal, en de jaarlijkse subsidie voor het dorps huis, toen ca. € 4.700,-, in een drietal jaren gefaseerd af te bouwen naar € 0,- euro per 2020. Het bedrag van € 37.312,- zou v.a. 2020 dus het vaste subsidiebedrag zijn voor dorps huis en Teutenzaal samen maar de stichting komt, blijkens de ingediende bescheiden, bijna € 11.000,- tekort om de exploitatie dekkend te krijgen. Dit tekort wordt enerzijds veroorzaakt door de post OZB (€ 2.200) die de stichting vanaf de overdracht moet gaan betalen. De andere grote component waarop de stichting tekort komt is de post 'beheerskosten' dat gaat om ca. € 8.600,-. Beheer op vrijwillige basis in de avonden lukt vrij aardig maar overdag is het dorps huis aangewezen op een betaalde kracht. Om die redenen heeft het college besloten om Stichting Dorpshuis Borkel en Schaft vanaf 2020 structureel een subsidie van € 46.000,- per jaar te verlenen. In 2020 en 2021 kon de verhoging nog incidenteel worden gedekt door meevallers binnen het subsidiecluster Sociale Cohesie. Dat is vanaf 2022 niet meer mogelijk. Het niet toekennen van de verhoging betekent dat het budget vanaf 2022 zal worden overschreden aangezien er sprake is van een structurele subsidierelatie die alleen kan worden aangepast met inachtneming van een redelijke afbouwtermijn.

36. Correctie basis subsidie wijkcommissie Turfberg en Kerkkackers

Het college heeft participatie van inwoners en sociale cohesie hoog in haar vaandel staan. Om die redenen is het college een structurele subsidierelatie met 7 wijkcommissies aangegaan, en heeft daartoe in (7) convenanten vastgelegd dat die wijkcommissies werken met gemeentelijke budgetten. De wijkcommissies Kerkkackers en Turfberg hebben een aantal jaren geen subsidie aangevraagd, vanaf 2022 zullen echter ook deze commissies weer subsidie aanvragen. Voor 2022 is het de verwachting dat een aantal wijkcommissies eenmalig minder subsidie nodig hebben als gevolg van meer eigen vermogen door minder bestedingen in 2020 als gevolg van Covid19. Vanaf 2023 zullen alle 7 wijkcommissies naar verwachting weer het maximale bedrag van € 11.200 per commissie aanvragen. Het huidige, begrote bedrag voor wijkcommissies is hiervoor echter niet toereikend. Het niet opnemen van voldoende budget voor alle 7 wijkcommissies betekent dat er ongelijkheid tussen commissies ontstaat of dat het budget per commissie, in een redelijke termijn, moet worden

afgebouwd waardoor de commissies mogelijk hun activiteiten a.g.v. te weinig budget niet meer kunnen uitvoeren. Dat zou een grote aderlating voor de sociale cohesie in Valkenswaard betekenen.

37. Project Veiligheid bloemencorsobouwlocaties

Er gelden wettelijke voorschriften t.a.v. constructieve veiligheid op bouwlocaties. Weliswaar ligt de verantwoordelijkheid voor het voldoen aan deze verplichting primair bij de organisatie c.q. bij de vergunninghouder en niet bij de gemeente, doch in de praktijk beschikken corsobuurtshappen over onvoldoende eigen middelen om aan die regelgeving tegemoet te komen. Vanwege het feit dat het bloemencorso behoort tot de branding van Valkenswaard, een grote rol speelt in het bevorderen van de sociale cohesie in Valkenswaard en de veiligheid van onze inwoners voorop staat, is de gemeente in 2020 gestart met het project Veiligheid bloemencorsobouwlocaties.

In 2020 is gewerkt aan het verbeteren van steigerveiligheid. Daarmee is een eerste stap gezet maar de constructies van corsobouwtenten voldoen als zodanig momenteel nog niet aan de wettelijke vereisten. De verwachting is dat de komende paar jaren nog aan de veiligheid op de bouwlocaties zal moeten worden gewerkt om aan de regelgeving te voldoen. Op dit moment worden de kosten om te kunnen voldoen aan de wettelijke voorschriften voor veilige bouwlocaties geschat op gemiddeld ca. € 2.000,- per buurtschap voor 2022. Uitgaande van 4 buurtschappen betekent dit een benodigd budget van € 8.000,-. Voor de periode vanaf 2023 wordt ingeschat jaarlijks een bedrag van circa 5.000 euro per buurtschap nodig te hebben (totaal per jaar 20.000 euro).

38. Indexatie intensieve sturingsrelaties sociaal domein

De gemeente heeft de wettelijke verplichting om de Jeugdwet en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning uit te voeren. In dit kader verleent de gemeente jaarlijks subsidie aan een aantal zogenoemde 'intensieve sturingsrelaties' voor het uitvoeren van preventieve activiteiten en activiteiten in het kader van het verlenen van toegang tot geïndiceerde hulp/ ondersteuning. Om de continuïteit van deze inzet te garanderen, is het noodzakelijk de subsidie aan deze instellingen jaarlijks te verhogen in het kader van o.a. de wettelijke CAO-verplichtingen (indexering) van deze instellingen. Het niet verlenen van deze indexering betekent dat er minder ondersteuning geleverd kan worden aan inwoners die dat hard nodig hebben en waartoe we wettelijk verplicht zijn dit te leveren. Voor 2022 heeft het Centraal Planbureau dit percentage bepaald op 2,2 procent.

Prijnsindexatie

39. Indexatie Bijdrage VNG

De jaarlijkse bijdrage aan de VNG wordt jaarlijks geïndexeerd. Deze indexatie is niet in onze begroting opgenomen, waardoor inmiddels een nadelig verschil is ontstaan van ruim € 7.000

40. Burenhulp wijken

Vanuit de Wmo is de gemeente verplicht inwoners passende ondersteuning te bieden. Een laagdrempelige vorm hiervan is middels Burenhulp. Sinds 2016 stelt de gemeente structurele middelen beschikbaar om Burenhulp in alle wijken in Valkenswaard aan te kunnen bieden aan haar inwoners. De middelen worden ingezet om wijkondersteuners te betalen: professionele krachten die de wijkcommissies, i.c. de eigenaren van de burenhulpprogramma's, ondersteunen in de uitvoering van het programma in hun wijk. Het totale jaarlijkse budget bedraagt al een aantal jaren € 50.000. Dit budget is momenteel onvoldoende om de stijging van de uurtarieven van de inhuurkrachten, a.g.v. CAO-indexeringen, nog langer op te kunnen vangen. Vanaf de start met Burenhulp is het budget namelijk nooit opgehoogd om deze CAO-indexeringen te kunnen opvangen.

Het niet ophogen van het begrote bedrag betekent dat er nagenoeg geen Burenhulp meer kan worden geleverd aan inwoners. Inwoners die hulp nodig hebben, zullen zich dan melden bij de gemeente en waarschijnlijk zwaardere en duurdere ondersteuning toegewezen krijgen. De uitgaven voor de gemeente nemen daardoor verder toe.

Uitwerking raadsvoorstellen te heroverwegen

41. Parkeerbeleid en parkeernormering

De gemeenteraad heeft eind 2019 besloten om het eind 2019 voorgelegde parkeerbeleid niet vast te stellen en hiervoor zelf met een initiatiefvoorstel te komen. Het initiatiefvoorstel bleek niet haalbaar. De raad heeft vervolgens middels een motie het college verzocht de financiële haalbaarheid te onderzoeken van een stip op de horizon met gratis parkeren. In 2021 wordt het mobiliteitsplan herijkt. Hierin worden de verschillende vervoerswijzen integraal meegenomen en op elkaar afgestemd. De strategische keuzes ten aanzien van vervoersstromen, infrastructuur, (hoogwaardig) openbaar vervoer, fietsverkeer en parkeren komen in dit plan bij elkaar in hun onderlinge samenhang. De keuzes die in het mobiliteitsplan worden gemaakt zullen een nadere uitwerking van

het parkeerbeleid behoeven in 2022. Op basis van het mobiliteitsplan en de uitwerking van het parkeerbeleid zal ook de parkeernormering geactualiseerd moeten worden. Deze dateert van 2008 en sluit niet meer aan bij bijvoorbeeld ontwikkelingen in het centrum en bij eigentijdse inzichten (o.a. smart mobility). Binnen de reguliere bedrijfsvoering is geen capaciteit beschikbaar voor het opstellen van de bedoelde beleidskaders. De kosten van inhuur van een bureau worden geraamd op ca. € 35.000,-. Het gaat hier om eenmalige proceskosten. De eventuele financiële effecten van het gratis parkeren komen aan de orde bij de strategische keuzes in het mobiliteitsplan en zijn in dit format niet meegenomen.

Wat gaat er mis, als we hier geen geld voor hebben / als we dit niet doen ?

Er ligt een raadsopdracht om nieuw parkeerbeleid op te stellen. Er is in december 2019 een geactualiseerd parkeerbeleid aan de raad aangeboden, maar de raad heeft besloten hier zelf een initiatiefvoorstel voor op te stellen. De raadsfracties kwamen vervolgens niet op één lijn. Uiteindelijk heeft de raad het parkeerbeleid middels een motie weer teruggelegd bij het college (stip op de horizon is gratis parkeren, financiële haalbaarheid onderzoeken). Het college heeft op de motie gereageerd door het parkeerbeleid voor wat betreft de strategische keuzes mee te nemen in de actualisatie van het mobiliteitsplan (wordt dit jaar geactualiseerd) en daarna de strategische keuzes uit te werken in het parkeerbeleid en een parkeernormering. Het gevraagde exploitatiebudget is bedoeld voor deze uitwerking. Indien we dat niet doen, heeft het college iets aan de raad toegezegd (als antwoord op de motie), maar voert het college dit vervolgens niet uit. De uitwerking kan onmogelijk worden opgepakt binnen de reguliere formatie, dus geen geld betekent geen uitwerking van het parkeerbeleid en parkeernormering. Dit leidt ook nog eens tot:

- Meer werk bij de behandeling van initiatieven, omdat het kader duidelijk is verouderd en onvoldoende inspeelt op bijv. ontwikkelingen in het centrum;
- Onvoldoende capaciteit voor de behandeling van aanvragen, dan wel vertraging ten aanzien van de behandeling
- Grotere risico's op rechtsongelijkheid, omdat dan elke aanvraag op zichzelf moet worden beoordeeld en een kader ontbreekt

42. Herijking Toekomstvisie

Tijdens de behandeling van de begroting 2021-2024 heeft de gemeenteraad een amendement aangenomen waarmee de gereserveerde middelen voor de implementatie van de herijkte toekomstvisie worden toegevoegd aan de bandbreedte 2021.

De gemeenteraad heeft in dit amendement ook besloten deze middelen in de Kadernota 2022/Programmabegroting 2022 opnieuw op te nemen. Daarmee is de implementatie van de herijkte toekomstvisie effectief één jaar uitgesteld.

Inhoudelijk is deze budgetaanvraag verankerd in het plan van aanpak positionering en dus reeds opgevoerd en inhoudelijk onderbouwd in de begroting 2020.

Wat gaat er mis als we het niet doen?

1. We geven geen uitvoering aan een raadsbesluit (amendement 5 november 2020);
2. Er is geen budget voor de implementatie van de herijkte Toekomstvisie. Hiermee bestaat het risico dat het document onvoldoende bekend raakt in de organisatie en bij partners, hetgeen de implementatie bemoeilijkt.

Bijsturingsvoorstellen

43. Uitstellen krediet Reisvennestraat van 2021 naar 2022

De investering aan de Reisvennestraat eo. staat begroot voor 2021, deze investering kan uitgesteld worden van 2021 naar 2022. Dit levert in 2022 een besparing op in de kapitaallasten van in totaal € 82.000.

44. Doorschuiven krediet 'Grootschalig herstel asfaltwegen' naar 2022

Deze projecten hebben een sterke afhankelijkheid van projecten vanuit 'Bereikbaar Valkenswaard' en de kans dat deze met die projecten mee doorgeschoven worden naar 2022 en 2023 is aanzienlijk. Deze zijn om die reden te temporiseren/worden voor ons getemporiseerd. In de begroting zijn deze bedragen verdeeld over twee soorten kredieten:

- o Een overgeheveld krediet uit 2020 naar 2021 ter grootte van € 3.175.000,-. Hiervan kan € 1.855.000,- worden doorgeschoven naar 2022 en € 440.000,- naar 2023.
- o Een voor het jaar 2021 begroot bedrag van € 1.447.000,-. Hiervan kan € 620.000,- worden doorgeschoven naar 2022 en € 827.000,- naar het jaar 2023.

45. Verhogen tarieven zwembad

De huidige tarieven voor het zwembad zijn relatief laag. Een volwassenkaartje kost € 3,50, een kaartje voor jeugd kost € 3. Een ophoging van 50 cent tot 1 euro leidt tot reële tarieven en levert circa € 40.000 per jaar op. Er is ruimte om de tarieven te verhogen zonder dat dit ten koste gaat van beleidsdoelstellingen van de gemeente Valkenswaard. Daarnaast blijft Valkenswaard het goedkoopste zwembad in de regio, en kan er laagdrempelig (financieel gezien) gebruik worden gemaakt van het zwembad.

46. Verhogen tarieven verhuur sportaccommodaties

De huidige tarieven van de sportaccommodaties zijn (ten opzichte van de regio) relatief laag, niet uniform en meestal niet kostprijs gerelateerd. Een herziening van het tarievenbeleid leidt tot meer transparante en meer uniforme tarieven. Het aanpassen van de tarieven is een gevoelig punt bij de huurders/-sportverenigingen. Het is daarom van belang hen goed te betrekken bij het proces.

47. Openingstijden horeca De Wedert

De horeca van het sportcentrum de Wedert heeft een belangrijke functie binnen het complex. Het is de plek waar de verschillende functies van het sportcentrum samen komen en waar mensen elkaar ontmoeten. Deze ontmoeting vindt vooral plaats in de namiddag en avonden. Overdag is het aantal bezoekers van de horeca zeer beperkt. Hierbij dient aangetekend te worden dat de tijd om initiatieven te ontplooiën met als doel om overdag meer bezoekers te verwelkomen, beperkt is geweest. Dit is o.a. een gevolg van de Coronacrisis.

Om de horeca de exploitatie van het sportcentrum maximaal te laten ondersteunen, dit is een van de uitgangspunten zoals beschreven in de rapportage 'Onderzoek Verzelfstandiging' van Antea uit 2018, is het van belang dat de openingstijden worden aangepast op de bezoekersaantallen. Daarom wordt voorgesteld om de horeca door de week te openen vanaf 17:00 uur in plaats van 8:00 uur.

Het voorstel t.a.v. openingstijden van de horeca zorgt voor een kostenbesparing van € 30.000,-.

48. Verhoging inkomsten Subsidie overgangsregeling Specifieke Uitkering Sport (SPUK)

De btw-vrijstelling op sport (vanaf 1 januari 2019) werkt kostprijsverhogend. Om deze reden zijn medio 2019 alle kredieten in relatie tot sport en de exploitatiebudgetten sport verhoogd (met 21%, vanaf begroting 2019). Daarnaast zijn ook een aantal opbrengsten verhoogd.

Uit voorzichtigheid is SPUK budgetneutraal verwerkt, omdat dit een nieuwe regeling betreft en de hoogte nog onzeker is. Op basis van de toekenning van de afgelopen 2 jaar zal dit een voordeel voor 2022 en verder op leveren. Het is nog onbekend hoelang deze regeling blijft.

49. Verhoging tarieven CMD- jongeren tot 21 jaar

De tarieven voor de eigen bijdrage worden jaarlijks verhoogd conform index. Daar bovenop kan een extra verhoging worden doorgevoerd. Daarbij moet wel rekening worden gehouden met een acceptabel stijgingspercentage, de tarieven in de omliggende regio en de uitgangspunten laagdrempelig en breed toegankelijk.

Een extra prijsverhoging doorgevoerd op jaarcursussen instrumentaal/vocaal (= 80% van totaal) met 2% verhoging bovenop de reguliere index leidt tot ca. 4k extra opbrengsten en een jaarlijkse tariefsverhoging voor de deelnemers van ruim 7%.

Een extra prijsverhoging met 4% boven op de reguliere index leidt tot ca. 8k extra opbrengsten en een jaarlijkse tariefsverhoging voor de deelnemers van ruim 12%.

Omschrijving	Bedrag x €1.000			
	2022	2023	2024	2023
<i>Bezuiniging (index + 2% extra)</i>	3,8	3,9	4	4,1
<i>Bezuiniging (index + 4% extra)</i>	7,7	7,9	8	8,2

Eventuele risico's – consequenties:

Beperkte prijselasticiteit: te sterke verhoging van tarieven leidt mogelijk tot vraaguitval. Bezuinigingsopbrengst is zeer beperkt, terwijl het nadelig effect voor leerlingen groot is.

Na Corona – waarin beperkt (soms zelfs geen) diensten verleend zijn – is het hoogst onzeker wat de gevolgen zullen zijn voor (her)inschrijvingen. Daarom zijn extra tariefsverhogingen boven index juist in deze tijd onwenselijk.

50. Taakstelling BUIG

De taakstelling BUIG betreft een inschatting van de mogelijke inzet van de financiële effecten van de nieuwe financiële verdeelsleutel loonkostensubsidie met ingang van 2022. Niet inzetten leidt tot minder inzet loonkostensubsidie en daardoor minder re-integratie van mensen met arbeidsbeperking.

51. Collectieve ziektekostenverzekering

Het vervallen van de collectieve ziektekostenverzekering levert een besparing op van € 14.000 op uitvoering en € 231.000 op bijdrage. Betreft basisvoorziening voor minima op gebied van borging gezondheid. Het vervallen van de collectieve ziektekostenverzekering leidt tot een toename van armoede en gezondheidsproblematiek en tot verhoogde druk op bijzondere bijstand.

52. Invoeren inkomensgrens en wachtlijst HH

Wat betreft het organiseren van voorliggende voorzieningen voor HbH zijn de mogelijkheden beperkt. Zo wordt bijvoorbeeld een was- en strijkservice genoemd, maar het aantal indicaties daarvoor is heel beperkt en dan ook alleen als onderdeel van een veel bredere indicatie die dan niet lager wordt in tarief. Natuurlijk houden we onze oren en ogen houden we open voor kansen hierin. Naast meer inzet/aanbod vanuit het voorliggende veld lijken de enige, andere opties die nog open staan om te sturen dan het invoeren van een inkomensgrens, een budgetplafond en/of wachtlijst en afwijzing op grond van voorzienbaarheid. Alhoewel er juridisch geen mogelijkheid toe wordt geboden, is er nu een aantal gemeenten (Krimpen a/d IJssel en Leusden) die hierin de grenzen opzoekt gezien de steeds verder toenemende uitgaven voor HbH. Deze optie kan de komende periode verder worden verkend, maar kan alleen worden ingevoerd wanneer dit ook kan rekenen op draagvlak vanuit de raad. Met het invoeren van een inkomensgrens verwachten wij in eerste instantie 25% van de nieuwe instroom te kunnen voorkomen. Dat betekent een besparing van ongeveer € 100.000,-. Door het jaar heen een wachtlijst van 50 personen aanhouden (zoals ze in Amsterdam doen) betekent een besparing van ongeveer € 150.000,-.

53. Besparing Kosten naar draagkracht, bijzondere bijstand

Inwoners die een inkomen lager dan 130% van het Wettelijk minimumloon die bijzondere kosten hebben, kunnen in aanmerking komen voor de regeling Kosten naar draagkracht. Het totale budget voor KND bedraagt €250.000 . Hiervan heeft 75.000,- betrekking op bijzondere bijstand. Op dit gedeelte is een besparing mogelijk van ca. € 23.000.

54. Activiteiten laaggelettertheid

De activiteiten laaggelettertheid betreffen ondersteuning basale vaardigheden deelname aan samenleving. Het vervallen van deze activiteiten leidt tot sociaal isolement en ontbreken van ontwikkel- en re-integratiekansen.

55. Incidentele subsidiepotten

De gemeente beschikt over incidentele budgetten t.b.v. cultuur, sport, onderwijs, ondernemers, welzijn. Deze bedragen zijn bedoeld ter ondersteuning van extra, aanvullende activiteiten bovenop het standaard aanbod aan activiteiten op deze terreinen. Het betreft de volgende budgetten:

- Cultuurfonds: € 11.500
- Sport: € 7.500
- Ondersteuning ondernemersklimaat: € 5.000
- LEA: € 10.000
- Restant subsidieplafond: € 6.000
- Restant budget wijkgericht werken: € 5.000

Totaalbedrag: € 45.000

56. Stijging OZB 5%

Voorgesteld wordt om de OZB te laten stijgen. Hierin is een keuzemogelijkheid van 1% tot 5%. Dit is bovenop de jaarlijkse indexatie. De financiële effecten per stijgingspercentage zien er als volgt uit:

Stijging OZB (x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
areaaluitbreiding	20	30	40	40
1%	82	82	82	82
2%	164	164	164	164
3%	247	247	247	247
4%	329	329	329	329
5%	411	411	411	411

Ook hebben wij berekend wat de zogenaamde "artikel 12 norm" is voor onze OZB. Deze bedraagt 120% van het gemiddelde van de rekentarieven die in het gemeentefonds worden gehanteerd bij de (negatieve) verdeelmaatstaf OZB. Wij hebben daarom onze eigen, Valkenswaardse, tarief vergeleken met dit gemiddelde bedrag. Dit geeft een wettelijk toegestane ruimte van ongeveer € 1,2 miljoen. Dit betekent een maximale stijging van 15%.

Het verhogen van de OZB heeft uiteraard effect op de belastingdruk per meerpersoonshuishouden. Bij een "normale" verhoging (1,5%) van het OZB-tarief is het beeld als volgt voor de belastingdruk:

Soort belasting of heffing	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	2022 verhoging (1,5%)
OZB belasting (op basis van gem. woningwaarde)	313	324	336	341	346
Afvalstoffenheffing	238	245	278	296	300
Rioolheffing	205	205	205	205	205
Belastingdruk per meerpersoonshuishouden	756	774	819	842	852
Jaarlijkse verhoging per meerpersoonshuishouden in €		18	45	23	10

Indien het OZB-tarief extra verhoogd zou worden heeft dit het volgende effect op de belastingdruk per meerpersoonshuishouden:

Extra verhoging OZB-tarief	1% extra stijging (boven inflatie)	5% extra stijging (boven inflatie)	10% extra stijging (boven inflatie)	15% extra stijging (boven inflatie)
Jaarlijkse verhoging per meerpersoonshuishouden	4	18	36	55

57. Verhoging parkeertarieven

Door de parkeertarieven te verhogen met 2% levert dit een extra opbrengst op van € 14.000.

58. Verhoging tarief gehandicaptenparkeerkaart

Door de tarieven de verhogen van gehandicaptenparkeerkaarten, stijgen de opbrengsten met € 14.000. Om dit voordeel te kunnen behalen moeten de tarieven stijgen met 153%. Dit is een forse stijging, echter zijn de tarieven van Valkenswaard al jaren laag ten opzichte van de regio.

Bijlage 1 Toelichting WMO en jeugd

In de Nota Kaders zijn wederom weer een aantal financiële ontwikkelingen opgenomen ten aanzien van het sociaal domein. Deze ontwikkelingen vragen om een nadere toelichting.

We schetsen hieronder eerst de ontwikkelingen van de transformatie om vervolgens in te gaan op de deelproducten van de Wmo en Jeugd.

1. Uitgangssituatie 2018

In 2018 is het college gestart met de transformatie in het sociaal domein. De situatie in het sociaal domein is in kaart gebracht en met partners geanalyseerd. Dit heeft geleid tot het Beleidskader Sociaal Domein zoals in juni 2019 vastgesteld door de raad. Daarin zijn een aantal speerpunten voor de transformatie benoemd:

- Sturen op de Toegang
- Meer inzet van voorliggend veld
- Minder maatwerkvoorzieningen
- Monitoring

Uit de analyse destijds kwam al naar voren dat de grootste uitgaven in het sociaal domein betrekking hadden op de voorzieningen:

- Wmo-Begeleiding
- Wmo-Dagbesteding
- Jeugdzorg

En juist bij deze voorzieningen werden kansen gezien om te transformeren naar meer inzet vanuit het voorliggend veld en dus minder maatwerk en dus besparing mogelijk.

2. Ontwikkelingen 2018-2022

2.1 Sturen op Toegang

In 2018 was er sprake van 2 toegangsteam: een Sociaal Team (ST) en een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en elk met zijn eigen werkwijze. In de afgelopen jaren is toegewerkt naar 1 toegangsteam c.q. vraagpunt voor de inwoners. Er is nu sprake van 1 werkwijze.

Er is een kwaliteitsslag in de toegang gemaakt door de functies 'indiceren' en 'kortdurende ondersteuning' van elkaar los te knippen. Daardoor kan strak worden geïndiceerd op noodzaak van ondersteuning en, zo nodig, op de vorm, omvang en duur van de benodigde ondersteuning. De ondersteuning kan zich nu volledig richten op hulpverlening aan de cliënt. Met 'toegang' wordt vanaf nu het indiceren bedoeld.

Bij de indicatiestelling wordt integraal gekeken naar een cliënt, naar alle leefgebieden en in samenhang met zijn systeem (gezin). Er is nu sprake van 3D-brede screening bij de toegang en er is 1 casusregisseur.

Het gemeentelijk loket voor verwarde personen c.q. in het kader van de Wet verplichte ggz is m.i.v. 1 januari 2020 geïntegreerd in de toegang. Daarmee blijft er duidelijkheid voor de inwoners: voor alle vragen is de toegang het loket.

Per 1 oktober 2020 is ook de toegang voor Hulp bij het Huishouden weer naar de gemeente gehaald en geïntegreerd in de reeds bestaande toegang. Daardoor kan scherper worden geïndiceerd voor deze voorziening.

Bij het indiceren staat de vraag van de cliënt centraal. Vanuit de vraag wordt gekeken wat de beste ondersteuning is die kan worden geboden. Er wordt gezocht naar mogelijkheden om de beste ondersteuning ook daadwerkelijk te realiseren, dat is het leidend principe en niet de regels over wat wel/niet kan. Daarnaast wordt scherp beoordeeld op mogelijkheden voor verwijzing naar de WLZ en ZVW en worden deze verwijzingen actief gevolgd om onnodige extra kosten voor de gemeente te voorkomen.

Bij de start van de transformatie in 2018 is toegezegd de zgn. Top 100 van cliënten die veel/dure zorg consumeren te screenen met de verwachting eenmalig de uitgaven te verminderen (175.000 euro). Dit is niet gelukt. De grootste uitgaven bleken te zitten bij zorg geleverd door zgn. B-aanbieders, waarmee vaste tariefafspraken zijn gemaakt.

Door de komst van Zorgned als registratiesysteem medio 2019 is de werkwijze van indicering en hulpverlening verder geüniformeerd en gestandaardiseerd. Controle momenten op de uitvoering zijn

ingebouwd, zowel voor de consultants als voor de kwaliteitscontroleur. Ook worden nu gedurende het gehele jaar cliëntervaringsonderzoek verricht d.m.v. evaluaties om te controleren of de geïndiceerde zorg ook daadwerkelijk geleverd is. Wanneer dit niet het geval is, is het nu mogelijk om met de aanbieder in gesprek te gaan om zo het zorglandschap ook kwalitatief op norm te houden. De kwaliteit van de dienstverlening aan onze inwoners is door al deze maatregelen verbeterd. Daarnaast ontstaat er nu meer inzicht in wat er aan aanvragen binnen komt en kan er scherper geïndiceerd worden naar wat passende ondersteuning is en hoe deze het beste kan worden geboden, door een beroep te doen op eigen kracht en netwerk, voorliggend veld of een maatwerkvoorziening. Met als uiteindelijk doel de geïndiceerde zorg beschikbaar en betaalbaar te houden voor inwoners die dit het hardst nodig hebben.

Voor de komende periode wordt vanuit de toegang ingezet op nauwere samenwerking met Leerplicht en W&I. De keukentafelgesprekken in het kader van aanvragen voor Hulp bij het huishouden zullen scherper gevoerd gaan worden zodat deze vorm van ondersteuning beschikbaar en betaalbaar blijft voor inwoners die dit echt nodig hebben.

Gezien de dubbele vergrijzing (dit wordt verderop verder toegelicht) in Valkenswaard is er behoefte om de deskundigheid van het ondersteuningsteam uit te breiden met ouderenexpertise. Hiermee kan naar verwachting de druk op specialistische inzet worden verminderd. Ook zal het gesprek met huisartsen en de huiskamers in VW worden voortgezet om te bespreken wat zij hierin voor onze oudere inwoners kunnen betekenen.

Tot slot zal het gesprek met huisartsen worden aangegaan om te bespreken welke inzet er gewenst is voor onze inwoners om het grote aantal doorverwijzingen (zgn. 315-berichten) naar specialistische ondersteuning kan worden verminderd.

2.2. Caseload en omvang formatie toegang

Als gevolg van de doorontwikkeling die in de toegang heeft plaatsgevonden, heeft de caseload van de medewerkers kunnen toenemen. Echter, doordat vanaf januari 2020 wederom de aanvragen voor jeugd en Wmo zijn toegenomen heeft dit niet geleid tot een reductie in formatie in de toegang terwijl dit wel was verwacht bij de start van de transformatie in 2018. Het aantal aanvragen voor de Wmo, m.n. de aanvragen voor de voorzieningen Hulp bij het huishouden en Begeleiding, blijft fors stijgen. Zelfs zoveel dat er sprake is van krapte in de formatie met wachtlijsten tot gevolg en risico op uitval van medewerkers vanwege te lang een te hoge werkdruk.

Ter illustratie: het aantal aanvragen ontwikkelde zich als volgt:

	Begin 2019	Begin 2020	Proc stijging	Begin 2021	Proc. Stijging
WMO HbH	745	784	5 %	901	15 %
WMO begeleiding	380	407	7 %	458	12,5 %

De huidige formatie Wmo-indicatiestelling bedraagt 5,39 fte. Uit benchmark komt naar voren dat VW, uitgaande van de normaantallen caseload zoals berekend door de VNG, en van de instroom van de afgelopen 3 maanden op dit moment een capaciteit nodig heeft van 9,77 fte. Uitgaande van de gemiddelde instroom van de afgelopen 15 maanden zou de benodigde capaciteit 6,86 fte zijn. Dit betekent dat er een tekort aan formatie is van 1,47 fte – 4,38 fte.

Voorgaande betekent dat de besparing van 300 k op formatie Toegang die was verwacht bij NK 2020 niet kan worden gerealiseerd. Een besparing van 300 k zou op dit moment betekenen dat we per 1 januari 2022 zo'n 3 a 4 medewerkers moeten ontslaan. Gezien de verdere stijging van het aantal aanvragen in 2022 (zie onderstaande grafiek) is de consequentie dat de dienstverlening niet meer kan worden geleverd.

Uit de benchmark komt zelfs naar voren dat de formatie moet worden uitgebreid met minimaal 1,8 fte. Dit is een noodzakelijk, structurele uitbreiding aangezien de aantallen de komende jaren niet substantieel zullen gaan afnemen. Er wordt ingezet op het voorkomen van een verdere stijging van de aantallen.

Met betrekking tot de formatie jeugd in de toegang worden op dit moment geen problemen ervaren en blijkt benchmark onderzoek dat de formatie binnen de range valt.

2.3. Meer inzet van voorliggend veld en minder maatwerk

Kern van de beoogde transformatie in het sociaal domein is de beweging van meer ondersteuning aan onze inwoners vanuit het voorliggend veld, de algemeen toegankelijke en laagdrempelige voorzieningen. Een belangrijk instrument hiervoor is inzicht in dit aanbod in VW, de sociale kaart, zowel voor onze inwoners als voor onze professionals om hierover het gesprek te kunnen voeren bij het zgn. keukentafelgesprek. De sociale kaart is er sinds het najaar 2020, en te vinden op de website

Valkenswaard, oog voor iedereen. Het aanbod van het rijke verenigingsleven in VW is hierop terug te vinden. Op korte termijn zal het aanbod van laagdrempelige ondersteuning van de intensieve sturingsrelaties hieraan worden toegevoegd. Middels een campagne zal de komende periode extra aandacht worden gevraagd voor onze sociale kaart.

Vanaf 2018 is de samenwerking met de intensieve sturingsrelaties (Lumens, MEE, Cordaad, GGzE, Combinatie Jeugdzorg) versterkt. Dit heeft erin geresulteerd dat de samenwerking in de toegang en kortdurende hulpverlening nu goed verloopt. Daarnaast is met hen, na het vaststellen van het beleidskader in 2019, een traject gestart gericht op meer inzet vanuit het voorliggend veld. Daarin is een gedeeld beeld ontwikkeld over de noodzaak om nieuw en passend aanbod te ontwikkelen voor Begeleiding/dagbesteding en zijn ideeën hiervoor ontstaan. Dit heeft echter nog niet geleid tot concrete resultaten. Enerzijds omdat dit gezamenlijke traject weerbarstiger is dan verwacht en anderzijds heeft dit traject vertraging opgelopen als gevolg van corona. Dit heeft ertoe geleid dat ook de ingeschatte besparing voor de Wmo-voorziening Begeleiding/Dagbesteding (300.000 euro) niet is gerealiseerd.

Naast de intensieve sturingsrelaties hebben ook nieuwe partners, zoals Valkenhof, aangegeven mee te willen denken in deze ontwikkeling naar voorliggend veld.

Naast meer inzet op Begeleiding en Dagbesteding in het voorliggend veld wordt er ook gewerkt aan meer inzet en aanbod voor de jeugd. Dit gebeurt middels het programma Kansrijke start dat zich nu in de opstartfase bevindt en door de samenwerking tussen onderwijs – jeugdhulp die aan het intensiveren is en via het Nationaal Programma Onderwijs een impuls zal krijgen.

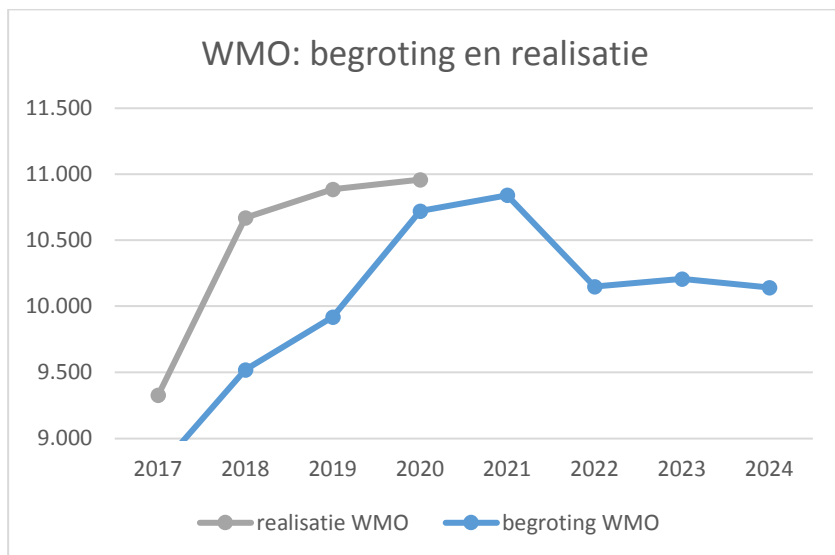
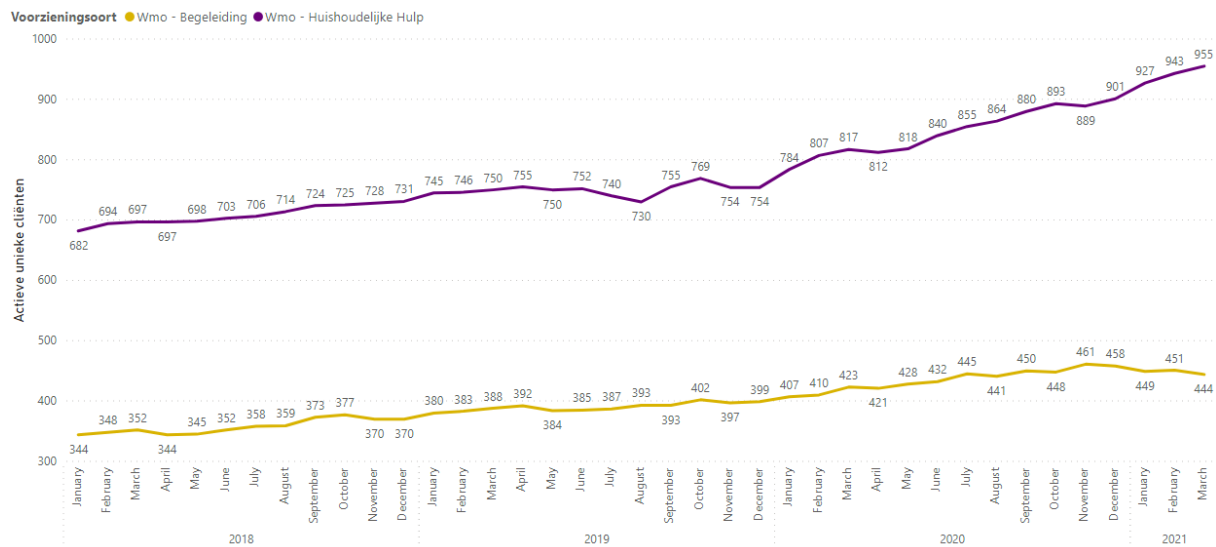
Huisartsen spelen een belangrijke rol in de doorverwijzing naar specialistische ondersteuning. Om de druk op deze inzet te verminderen, heeft de gemeente aangeboden laagdrempelige ondersteuning door de inzet van een POH-er GGZ-jeugd te willen financieren en hiervoor middelen beschikbaar gesteld. Ondanks herhaaldelijk dit aanbod te hebben gedaan, is hieraan geen behoefte gebleken. In 2018 was er nagenoeg geen sprake van samenwerking met het huisartsencollectief, anders dan afstemming op cliënt niveau. De samenwerking met individuele huisartsen is de afgelopen periode verbeterd, maar heeft nog niet geleid tot echte stappen t.b.v. de transformatie. Wel is er nu een verbinding gelegd tussen een aantal POH-ers en de toegang.

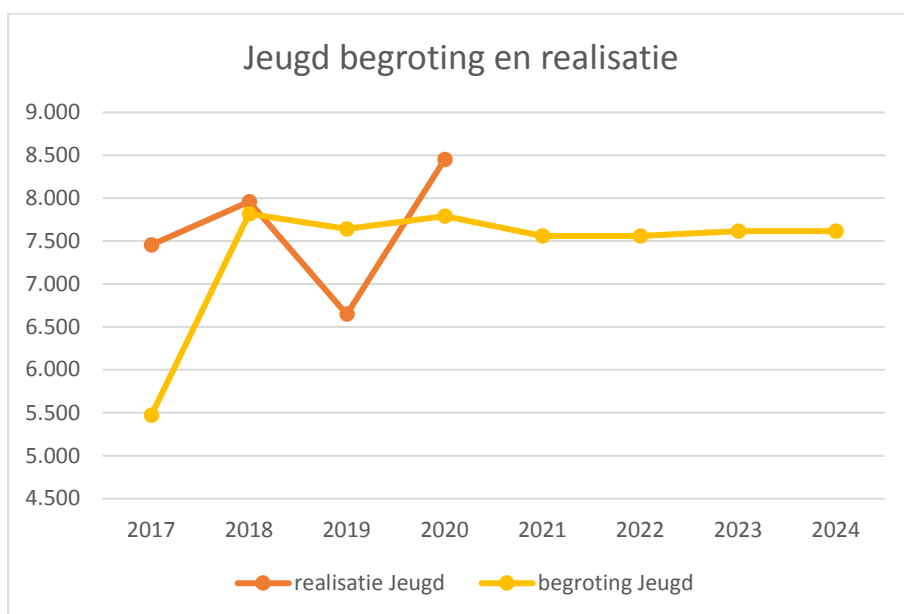
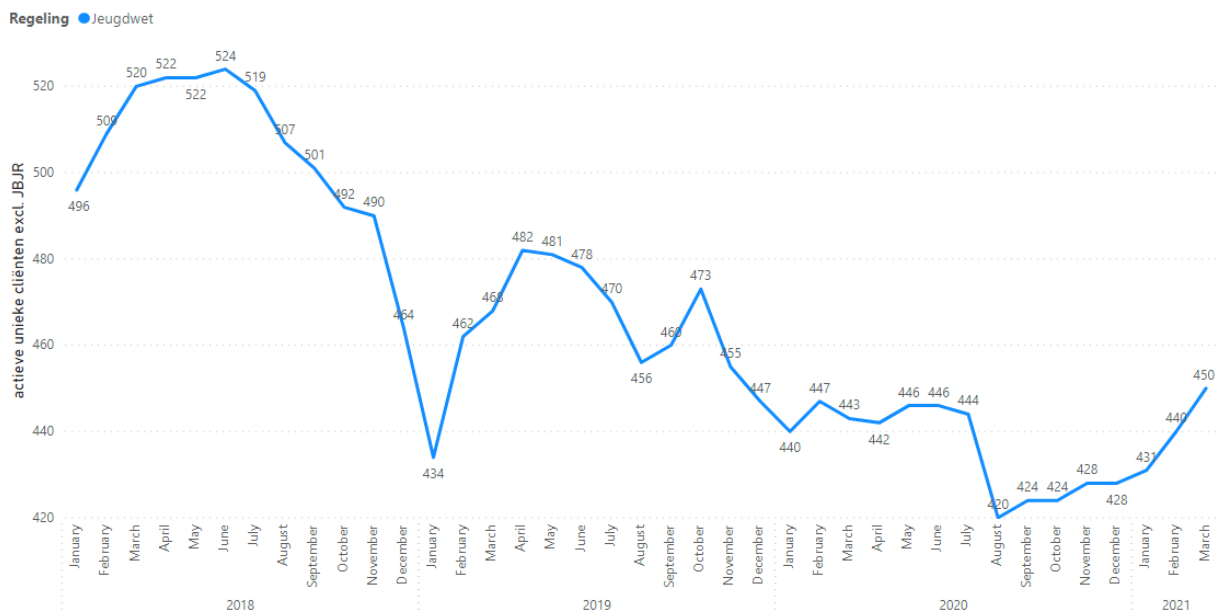
Tot slot wordt Zorgned op dit moment uitgebouwd met een module waardoor het aantal verwijzingen naar het voorliggend veld geregistreerd en gemonitord kan worden. Hierdoor kan betere sturing op de gewenste ontwikkeling gaan plaatsvinden.

De koers vanuit het beleidskader sociaal domein is nog steeds actueel. Immers, de grootste aanvragen en grootste uitgaven zijn de Wmo-voorzieningen Begeleiding/Dagbesteding, HbH en Jeugdzorg. Daarom zullen de komende periode onze huidige partners worden gestimuleerd tot het ontwikkelen van nieuw aanbod voor Begeleiding/Dagbesteding en ondersteuning jeugd. De samenwerking onderwijs en jeugdhulp wordt geïntensiveerd, ook via het Nationaal Programma Onderwijs. Echter, ook met nieuwe partners die zich melden zal het gesprek worden aangegaan over hun betekenis voor de transformatie. Innovatie wordt omarmd.

De maatregelen gericht op het versterken van het voorliggend veld en het verminderen van de instroom in maatwerkvoorzieningen zal naar verwachting vanaf 2023 leiden tot een besparing van 200 k en voor de jaren daarna 300 k.

2.4 Cliënt aantallen en uitgaven

Het aantal aanmeldingen voor Wmo-voorzieningen blijft de afgelopen jaren stijgen, specifiek gaat het daarbij om de voorzieningen Hulp bij het huishouden (HbH) Begeleiding en Dagbesteding (vorm van Begeleiding). Hieraan liggen 2 factoren ten grondslag:

- *De vergrijzing.* VW is een gemeente die vergrijsd. Het aantal ouderen neemt de komende jaren toe. Er is zelfs sprake van een dubbele vergrijzing, het percentage ouderen (65+) in Valkenswaard in 2020 ligt met 25% ruim boven het gemiddelde van 19% voor heel Nederland ligt. Met deze vergrijzing hangt een toename van het aantal aanvragen voor bv huishoudelijke hulp, trapliften, etc. onlosmakelijk samen. De gemeente dient deze inwoners wettelijk te ondersteunen om zo lang mogelijk en zelfstandig thuis te laten wonen. Echter, er is een aanzuigende werking ontstaan door het wettelijk ingevoerde abonentstarief in 2019/2020. Uit *Waar staat je gemeente* blijkt bv dat in VW 17 op de 1000 inwoners gebruik maakt van begeleiding en dagbesteding vs landelijk gemiddeld 16 op de 1000, voor hulp bij het huishouden is dat in VW 29 op 1000 inwoners vs landelijk gemiddeld 26 op de 1000.
- *De invoering van het abonentstarief.* In VW wordt, net als in de regiogemeenten en landelijk, een aanzuigende werking gezien van de invoering van het abonentstarief op het aantal aanvragen voor hulp bij het huishouden. De gemeente heeft weinig mogelijkheden tot haar beschikking om op deze aanzuigende werking te sturen. Waar bij een aantal gemeenten, zoals bv. HL, de aanzuigende werking heeft geleid tot een toename in aanvragen die zich vanaf 2021 lijkt te stabiliseren, wordt VW geconfronteerd met een verdere groei in

het aantal aanvragen in de eerste maanden van 2021 (stijging van circa 10-15% in resp. 2020 en eerste maanden 2021). Een mogelijke verklaring hiervoor vraagt om nadere analyse. Naast de aanzuigende werking heeft het abonnementstarief ook tot gevolg dat de gemeente minder inkomsten ontvangt als gevolg van het vaste tarief voor eigen bijdrage van 19 euro per maand. De inkomsten uit eigen bijdragen zijn gehalveerd van circa 5 ton naar 2 ton.

Deze ontwikkelingen leiden met name tot grotere uitgaven voor de Wmo. Dit beeld komt overeen met het landelijke beeld zoals recentelijk bevestigd in het BDO-rapport *De groeiende druk van het sociaal domein*.

Dat de uitgaven voor de Jeugd in VW de afgelopen jaren zijn gestegen, komt ook overeen met het regionale en landelijke beeld en lijkt nu voor het eerst ook door het rijk te worden erkent middels recentelijke toezeggingen over extra middelen voor gemeenten tbv uitgaven voor de jeugd. Onlangs is door het Rijk een extra impuls aan gemeenten toegezegd van 600 mln. Voor 2021.

Hulp bij het huishouden:

De enige mogelijkheid voor de gemeente om te kunnen bijsturen op de uitgaven voor HbH is via de inkoop. Met de nieuwe inkoop per mei 2021 is, middels prestatieafspraken, gestuurd op een lager gemiddelde ureninzet per cliënt (2,0 uren i.p.v. voorheen 2,1 – 2,5 uren). Ter vergelijking, in HL wordt momenteel gemiddeld 2,1 uur per cliënt ingezet. Ook het uurtarief is scherp ingekocht. Echter, een kostenstijging was onvermijdelijk aangezien de gemeente VW de afgelopen jaren een laag uurtarief kon blijven betalen a.g.v. eerdere inkoopafspraken en daardoor ook geen prijsaanpassingen op CAO-indexering heeft betaald. Dat laatste is juridisch nu niet meer mogelijk vanaf de nieuwe inkoop per 2021. Dit betekent dat de gemeente vanaf 2022 ook rekening moet gaan houden met een jaarlijkse, autonome stijging van de uitgaven a.g.v. CAO-indexering (gemiddeld circa 3%). M.a.w. VW heeft voor HbH een inhaalslag moeten maken.

Daarnaast wordt steeds scherper gestuurd op het verstrekken van HbH doordat de toegang nu is ondergebracht bij de gemeente. Er is nu beter zicht op de instroom waardoor er meer mogelijkheden zijn op sturing. De beïnvloeding door toegang bij derden te organiseren, was minder groot. Alhoewel niet kwantificeerbaar is hierdoor een nog grotere instroom voor HbH voorkomen.

Ondanks deze maatregelen en uitgaande van het aantal cliënten HbH op 31-12-2020 leidt dit tot een tekort voor de begroting 2022 van 419.000 euro, uitgaande van de cliëntaantallen realisatie eind 2020. Dit tekort is nu opgenomen in de NK 2022 en in de risicoparagraaf 2022 is een verdere groei van het aantal cliënten opgenomen. Dit leidt tot een extra risico van € 506.000,-.

Wat betreft het organiseren van voorliggende voorzieningen voor HbH zijn de mogelijkheden beperkt. Onze oren en ogen houden we open voor kansen hierin.

Naast meer inzet/aanbod vanuit het voorliggende veld (zie punt 2.2) lijken de enige, andere opties die nog open staat om te sturen het invoeren van een inkomensgrens, een budgetplafond en wachtlijst, afwijzing op grond van voorzienbaarheid en het inrichten van een algemene voorziening om de eigen kracht te stimuleren of het organiseren van bv. een was/strijkservice in het voorliggend veld. Alhoewel er juridisch geen mogelijkheid toe wordt geboden, zijn er nu een aantal gemeenten (Krimpen a/d IJssel en Leusden) die hierin de grenzen opzoeken gezien de steeds verder toenemende uitgaven voor HbH. Deze optie kan de komende periode verder worden verkend, maar kan alleen worden ingevoerd wanneer dit ook kan rekenen op draagvlak vanuit de raad.

Begeleiding/dagbesteding

De afgelopen jaren is een trend zichtbaar van steeds verder toenemende uitgaven voor deze Wmo-voorziening.

Begeleiding (x € 1mln.)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Begroting na wijz.	2,2	2,3	2,9	2,9	2,7	2,7	2,7	2,7
Realisatie (geprogn.)	2,7	3,0	3,4					
Saldo (-/- = tekort)	-0,5	-0,7	-0,5	2,9	2,7	2,7	2,7	2,7

Ondanks eerdere bijramingen wordt een verdere toename van het gebruik van Wmo-voorziening gezien en daarmee een verdere toename van de uitgaven. Een waarschijnlijke verklaring hiervoor is dat de Wmo, door haar laagdrempelige toegankelijkheid, inmiddels fungeert als vervanging voor wat voormalig viel onder WLZ. De toegangseisen bij het CIZ (indicatiestellers WLZ) zijn voor WLZ dusdanig opgeschroefd dat voormalige gebruikers van de WLZ nu bij de gemeente thuishoren voor hun hulpvraag. Onze consulenten zijn zich hiervan bewust en blijven scherp de grenzen opzoeken v.w.b. toekenningen vanuit de WMO.

Een verdere verklaring voor de stijgende aantallen is dat de wachtlijsten voor GGZ, wanneer het mogelijk is, worden opgevangen door de gemeente, daar waar het inwoners betreft met (complexere) psychische problematiek. De gemeente zet daarin dan toch in op begeleiding A, gericht op terugvalpreventie ter voorkoming naar (opnieuw) instroom in duurdere zorg.

Uitgaande van de realisatie van 2020, namelijk € 3.386.156,- en een jaarlijkse indexatie van 3% is de prognose voor de uitgaven in 2022 € 3.592.373,-. Voor 2022 wordt in de begroting rekening gehouden met € 2.705.660,-. Hierin is de geprognosticeerde besparing van € 300.000,- al verwerkt. Het structurele tekort bedraagt dus € 586.713,-. Het niet realiseren van de besparing wordt apart toegelicht. Dit tekort is nu opgenomen in de NK 2022.

Er zal de komende periode een nadere analyse plaatsvinden van gebruik van Begeleiding en de mogelijke maatregelen om dit terug te dringen.

Jeugdzorg

De stijging van de aantallen in de jeugdzorg is niet meer zo fors en lijkt zich enigszins te stabiliseren. A.g.v. het inrichten van de monitoring in Zorgned kunnen de aantallen nu beter worden gevolgd. Op basis van de realisatie 2019 is de begroting jeugd – Wmo aangepast ten gunste van Wmo. Daardoor is bij de realisatie 2020, a.g.v. stijgend aantal jeugdigen/duurdere voorzieningen, een bijraming noodzakelijk geweest. Er is bij de bestuursrapportage incidenteel € 254.000,- bijgeraamd. Vanwege het onzekere karakter van de aantallen jeugdigen in de hulpverlening wordt deze post voor 2022 meegenomen in de risicoparagraaf 2022. Voor de begroting 2022 wordt alleen rekening gehouden met een prijsindexatie a.g.v. nieuwe inkooptarieven en CAO-index. Dit leidt tot een kostenstijging van in totaal € 130.000. Dit tekort is nu opgenomen in de NK 2022.

<u>Jeugd variant A/B (x € 1mln.)</u>	<u>2018</u>	<u>2019 *)</u>	<u>2020 *)</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>
Begroting na wijz.	5,1	5,0	4,7	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
Realisatie (geprogn.)	5,6	4,5	4,8	5,0	4,9			
Saldo (-/- = tekort)	-0,5	0,4	-0,1	-0,5	-0,3	4,5	4,5	4,5

*correctie 2019 Eindafrek. 2018 Var. B (kosten in 2019 hier dus extracomptabel 430K hoger.

Sturing vindt plaats via de toegang en meer inzet/aanbod in het voorliggend veld (paragraaf 2.2.). Daarnaast wordt er intern gewerkt met budgetindicaties. Aan de hand hiervan worden de aantallen en type verwijzingen naar de verschillende aanbieders en het ingekochte budgetvolume gemonitord met als doel tijdig te anticiperen op ontwikkelingen ten einde binnen de beschikbare budgetten te blijven. Periodiek worden hierover contract gesprekken gevoerd met de grootste aanbieders van jeugdzorg voor VW.

2.5 Monitoring

In 2018 was er geen sprake van periodieke, gestandaardiseerde monitoring van het sociaal domein. Zowel niet wat betreft de zorggebruik als wat betreft de budgetten en uitgaven. Met de komst van Zorgned medio 2019 is er een monitor ontwikkeld en zijn managementrapportages gebouwd. Nu de implementatie en ontwikkeling van de applicatie heeft plaatsgevonden, kan nu de volgende fase worden ingegaan. De managementrapportages worden nu verder verfijnd op productniveau zoals HbH, Begeleiding en jeugdzorg en de aansluiting met onze financiële administratie wordt steeds verder verbeterd. Nu de rapportages zijn gebouwd, kan ook worden gestart met het analyseren van de gegevens en het voorspellen een volgende stap in de sturing op het sociaal domein.

Bijlage 2 Wensen

Bandbreedte na bijsturingvoorstellen		-683	-15	581	483
Wensen					
59	centrumentrees Masterplan Centrum (krediet van € 1.565.000)	-	-39	-39	-39
60	Opstellen wijkuitvoeringsplan (WUP) aardgasvrije wijk	-35	-35	-35	-35
61	Investeringskrediet Kerverij (krediet van € 65.000)	-	-13	-13	-13
62	Opstellen van een nieuw Landschaps Ontwikkeling Plan (LOP)	-35	-	-	-
63	Aanleg van het Lavrijssenpaadje (krediet van € 55.000)	-	-2	-2	-2
64	Buitenpaviljoen De Wedert (krediet van € 380.000)	-	-10	-10	-10
65	Renovatie buiten zwembad De Wedert (krediet van € 248.000)	-	-10	-10	-10
66	Renovatie kleed- en was ruimtes Hockey vereniging HOD (krediet van € 82.000)	-	-3	-3	-3
67	Renovatie kleed- en was ruimtes voetbalvereniging De Valk (krediet van € 126.000)	-	-	-5	-5
68	Realisatie kleedkamers en clubhuis Rugbyclub The Vets	-18	-18	-18	-18
	Sloop oude clubhuis en kleedkamers	-17	-	-	-
	<i>Kostprijsdekkend huur De vets</i>	11	11	11	11
69	Huisvesting Stg. Bloemencorso Valkenswaard	-4	-4	-4	-4
70	Schuldenmaatje	-5	-5	-5	-5
Totaal Wensen		-103	-128	-133	-133
Bandbreedte na wensen		-786	-143	448	350

Duiding cijfers

(+)= Voordeel bandbreedte

(-)= Nadeel bandbreedte

59. Investeringskrediet centrumentrees Masterplan Centrum

Op 2 juli 2020 heeft uw raad het definitief ontwerp Masterplan Centrum vastgesteld waarbij € 5.500.000 is gevoteerd voor alle maatregelen in het centrumhart, de centrumkansen en de centrumentree zuid (Luikerweg tussen Peperstraat en Dommelseweg). Voor de resterende twee entrees werd voorgesteld om slechts de 'kop' aan te pakken en zou de rest van die entreegebieden pas na een periode van 5 tot 10 jaar worden uitgevoerd.

Tijdens de raadsbehandeling is echter het amendement entreegebieden aangenomen waarin gevraagd is om de twee resterende centrumentrees Noord-Eindhovenseweg (Corridor – Valkeniersstraat) en Oost Leenderweg (centrum) volledig uit te voeren maar wel binnen het vastgestelde krediet van € 5.500.000 zoals geraamd voor het centrumhart, de centrummaatregelen en de zuidelijke centrumentree. Hier is op de vraag van de portefeuillehouder door de indieners van het amendement op toegelicht dat als dat niet lukt ze een raadsvoorstel verwachten dat duidelijk maakt voor welk deel de dekking is gelukt en wat nog aan aanvullend krediet nodig is.

Dit betekent een bezuinigingsopgave van €2.800.000. Uw raad is via een RIB (1296093/1296723) op 10 november geïnformeerd over de aanpak van het college. Deze aanpak bestaat uit een directe bezuinigingsopgave van € 150.000,- zonder afbreuk te doen aan de kwaliteitsimpuls en uitgangspunten. Daarnaast is gemeld dat er kansen voorzien waren op het gebied van subsidies en aanbestedingsvoordeel die op dat moment nog niet duidelijk waren.

Geconcludeerd is dat de realisatie van de twee entreegebieden sowieso niet mogelijk is binnen de € 5.500.000 en dat daarom met de bovengenoemde input een voorstel in de nota kaders 2022–2025 wordt gedaan.

Inmiddels geeft een eerste beeld op het gebied van bezuinigingen, subsidies, aanbestedingsvoordeel en een bijdrage vanuit het VGRP voor de riolering een extra dekking van € 1.273.000,-

Tussenstand dekking resterende centrumtreets	
€ 2.837.000,-	Totale kosten entreegebied noord en oost
€ 150.000,-	Bezuiniging met behoud kwaliteit
€ 811.000,-	Bijdrage VGRP
€ 175.000,-	Aanbestedingsvoordeel Westzijde Markt
€ 136.000,-	Subsidie Stimulering Verkeersveiligheidsmaatregelen 20/21
€ 1.565.000,-	Resterend tekort

Begroting

Momenteel worden de volgende drie centrumhartgebieden uitgewerkt die medio mei worden aanbesteed. Daarnaast wordt een aanvraag ingediend voor de Tijdelijke Impulsregeling Klimaatadaptatie 2021-2027. Deze subsidieregeling past in de maatregelen ter bevordering van de klimaatadaptatie die in het centrumplan worden genomen.

Deze zaken zijn voor het begrotingstraject inzichtelijk en geeft ons een geactualiseerd beeld van de bovengenoemde tussenstand.

Wat gaat er mis als er geen krediet komt?

Als dit bedrag niet wordt opgevoerd in de nota kaders geeft het college geen gevolg aan het amendement van de raad om met een kredietaanvraag in de nota kaders te komen om het resterend tekort voor beide entreegebieden te kunnen dekken en komt het haar toezegging uit de rib hierover niet na.

Is er een alternatief hoe het bekostigd kan worden en welke consequenties heeft dat?

Het ambtelijk voorstel voor het Masterplan Centrum was om de 2 entreegebieden ergens in de aankomende 10 jaar uit te voeren. Dit vanwege de verwachting dat met aanvullende subsidies en aanbestedingsresultaten het tekort in de projectenportefeuille verder zal zijn gedicht en het tekort vanuit de projectenportefeuille kan worden aangevuld en er minder beslag op de begroting hoeft te worden gedaan.

60. Opstellen wijkuitvoeringsplan aardgasvrije wijken

Aardgasvrije wijken

De afspraak in het Klimaatakkoord is dat in 2050 7 miljoen woningen en 1 miljoen gebouwen van het aardgas af zijn. Gemeenten hebben de regie in het wijkgericht en planmatig verduurzamen en aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving. Daarvoor moeten zij eind 2021 een Transitievisie warmte (TVW) vaststellen. Het doel is dat alle transitievisies warmte samen optellen tot 1,5 miljoen woningen en andere gebouwen die in 2030 aardgasvrij zijn.

De gemeente Valkenswaard doorloopt momenteel het traject om te komen tot een eerste TVW.

Van Transitievisie Warmte naar Wijkuitvoeringsplan

Iedere gemeente dient eind 2021 een TVW vast te stellen. Als vervolg hierop moeten er per wijk een uitvoeringsplan op wijkniveau worden opgesteld op basis van de planning uit de TVW. Dit wijkuitvoeringsplan (WUP) vertaalt de informatie en keuzes uit de RES en de TVW naar een praktische uitvoering. Het wijkuitvoeringsplan bevat een gedetailleerde beschrijving van de technische oplossingen, kosten en het financieringsmodel voor gebouwen en de energie-infrastructuur in een wijk. Verder bevat het een uitvoeringsstrategie waarin beschreven wordt hoe voldaan wordt aan alle randvoorwaarden om de overstap naar aardgasvrij haalbaar te maken voor alle bewoners en betrokken partijen met een duidelijke rol-en taakverdeling en een inschatting van de doorlooptijd en beoogde einddatum voor aardgaslevering.

Het WUP moet uiterlijk 8 à 10 jaar voor dato worden vastgesteld. Deze termijn is in het Klimaatakkoord aangegeven en is er op gericht dat inwoners vroegtijdig worden betrokken en kunnen anticiperen op de transitie.

Wettelijke verplichting

Het doel is dat alle transitievisies warmte samen optellen tot 1,5 miljoen woningen en andere gebouwen die in 2030 aardgasvrij zijn. Er staan in het Klimaatakkoord geen afspraken over de verdeling van de 1,5 miljoen woningen en andere gebouwen over de gemeenten. Als vuistregel kun je gebruiken: elke gemeente gaat plannen maken om te komen tot een aardgasvrije bouwvoorraad in de 30 jaar tot 2050.

Als alle transitievisies warmte samen niet optellen tot het equivalent van 1,5 miljoen aardgasvrije woningen in 2030, dan overleggen decentrale overheden en het Rijk hoe hiermee om te gaan. Als het nodig is bekijken Rijk en VNG samen welke aanvullende afspraken nodig zijn om de ambitie van 1,5 miljoen aardgasvrije woningequivalenten te realiseren.

Een aardgasvrij Valkenswaard

Eind 2021 wordt de eerste TVW voor onze gemeente vastgesteld. In de TVW leggen we een tijdspad vastgelegd wanneer welke wijken of buurten mogelijk van het gas worden afgekoppeld. Op dit moment hebben wij nog niet inzichtelijk hoe het tijdspad eruit gaat zien en welke buurt wanneer van het aardgas afgekoppeld wordt.

In de periode tot 2050 zullen we als gemeente een aantal zaken uit moeten voeren. Onderstaand schetsen we deze taken en geven we een grove inschatting van de kosten;

- **Opstellen 8 wijkuitvoeringsplannen** - Binnen de gemeente worden er op dit moment 8 wijken geïdentificeerd, het kan zijn dat wijken worden geclusterd, bijvoorbeeld in het geval van een collectieve warmtebron die wijkoverstijgend is.

Landelijke ervaringen laten zien dat het opstellen van een WUP circa € 50.000 per plan kost. Uitgaande van 8 wijken is hiervoor een budget benodigd van € 400.000 tot 2050;

- **Uitvoering** - Voor het uitvoeren van de wijkuitvoeringsplannen moet een gemeentelijke uitvoeringsorganisatie opgezet worden met verschillende vakdisciplines. De kosten voor de uitvoering worden begroot op € 300.000 tot 2050;
- **Proceskosten** - Het budget om de communicatie, wijkcoördinatie en andere processtappen uit te kunnen voeren worden begroot op € 250.000 tot 2050;

Om in 2050 een aardgasvrije gemeente te kunnen zijn is er in de komende 30 jaar een bedrag van circa € 1.000.000 benodigd. Zoals aangegeven betreft dit een eerste grove inschatting. In de komende jaren zal dit bedrag nauwkeuriger bepaald kunnen worden.

Bijdrage overheid

De decentrale overheden hebben, via de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), in 2019 ingestemd met het Klimaatakkoord. Daarbij plaatste de VNG wel de opmerking dat de reikwijdte en het tempo van de uitvoering van het Klimaatakkoord door gemeenten afhankelijk is van drie voorwaarden;

1. De energietransitie is haalbaar en betaalbaar voor de samenleving;
2. Gemeenten krijgen de juiste bevoegdheden om hun regierol te kunnen uitvoeren;
3. Gemeenten krijgen een vergoeding voor de toename in uitvoeringslasten.

Gezien bovenstaande voorwaarden is de verwachting dat gemeenten een vergoeding krijgen voor de extra uitvoeringslasten die voortkomen uit het Klimaatakkoord. Naar verwachting zullen de uitvoeringslasten aardgasvrij ook onderdeel zijn van de vergoeding.

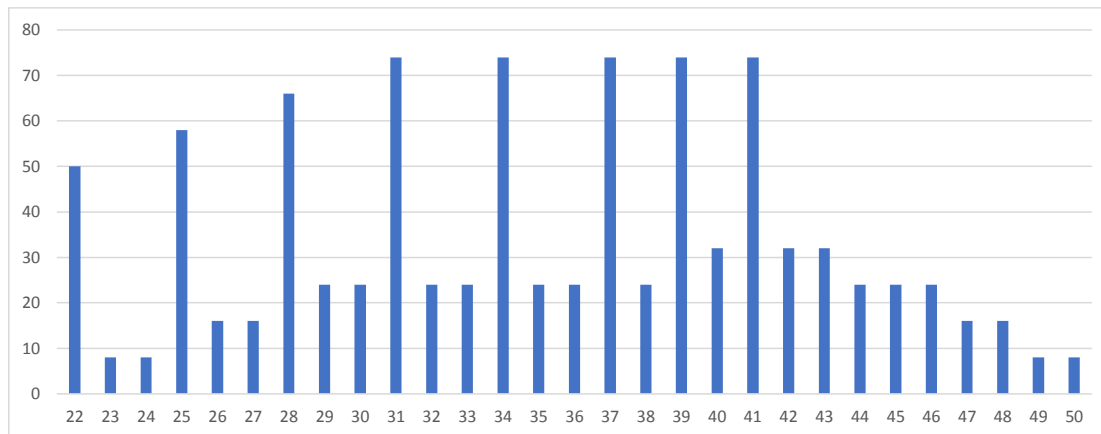
Uitvoering in 2022

Eind 2021 wordt de eerste TVW voor onze gemeente vastgesteld. In de TVW leggen we een tijdspad vastgelegd wanneer welke wijken of buurten mogelijk van het gas worden afgekoppeld. Vooralsnog is nog niet duidelijk hoe dit tijdspad eruit gaat zien.

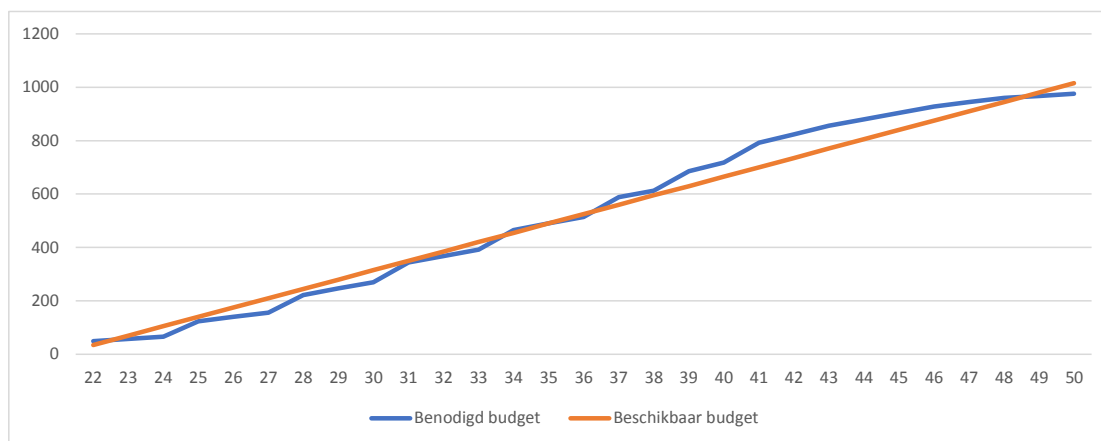
Ondanks dat we 29 jaar de tijd hebben om toe te werken naar een aardgasvrije gemeente, kunnen we niet (lang) wachten met het opstellen van het eerste wijkuitvoeringsplan. Onderstaand een theoretische planning om schematisch weer te geven hoe e.e.a. er in de tijd uit kan gaan zien.

	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50		
Wijk 1		50	8	8	8	8	8	8	8	8	8																					
Wijk 2					50	8	8	8	8	8	8	8	8	8																		
Wijk 3								50	8	8	8	8	8	8	8	8	8															
Wijk 4										50	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8								
Wijk 5														50	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8						
Wijk 6																50	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8		
Wijk 7																		50	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8		
Wijk 8																				50	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8

O.b.v. bovenstaande planning is het volgende budget per jaar benodigd

Om ons als gemeente financieel voor te bereiden stellen we voor om eenjarig / meerjarig / in 2022 en in 2023 een budget te reserveren van € 35.000 per jaar (1/29 deel van € 1.000.000).

61. Investeringskrediet Kerverij

In het door de raad vastgesteld Masterplan Centrum wordt ingezet op het concentreren van detailhandel in een compact kernwinkelgebied. Dit om een aantrekkelijk winkelgebied te realiseren met minder winkelleegstand.

Om dit te realiseren, heeft het College van B&W een Plan van Aanpak Compact Kernwinkelgebied opgesteld. Een zeer belangrijk aspect daarvan is dat de Kerverij in de huidige opzet, niet tot het compacte kernwinkelgebied behoort. Supermarkten zijn de enige vorm van detailhandel die er nog gewenst is. Daarnaast is transformatie naar alternatieve functies wenselijk.

De raad heeft in november 2020 met algemene stemmen een motie aanvaard over de Kerverij. Met deze motie geeft de raad aan dat een andere invulling van de Kerverij zeer gewenst is. Er wordt opgeroepen om een actieplan op te stellen. Het College van B&W heeft hierop aangegeven de zorgen te delen, maar geen eigenaar te zijn. In de gesprekken met de eigenaar blijkt de herontwikkeling van de Kerverij vooral financieel een grote uitdaging te zijn, waardoor er tot op heden geen uitvoerbaar herontwikkelingsplan op tafel is gekomen.

In plaats van een actieplan te maken zou de gemeente wel zelf kunnen onderzoeken hoe en onder welke voorwaarden tot een uitvoerbare herontwikkeling te komen is. Hiervoor zou een op dit gebied ervaren externe projectleider nodig zijn en een projectteam met stedenbouwkundige en

planeconoom. Met de eigenaar en andere stakeholders kan zo een business case worden uitgewerkt voor deze voor het centrum beeldbepalende locatie.

Afhankelijk van de uitkomst zou de raad daarna kunnen bepalen of ze bereid is om onder voorwaarden voor een substantieel bedrag (> 1 miljoen euro) financieel te participeren in de herontwikkeling van de Kerverij. Door de bereidheid uit te spreken om financieel te participeren, ontstaan er meer kansen om betrokken te worden bij de planvorming en dit vergroot de kans om invloed uit te oefenen op bijvoorbeeld aanwezige functies. Dit versnelt het proces en vergroot de kansen op herontwikkeling.

Voor de financiële participatie geldt dat de inzet is om het verlies te beperken met gedeelde opbrengsten uit herontwikkeling. Een zeer waarschijnlijke uitkomst is, wel afhankelijk van de ontwikkelruimte en randvoorwaarden, dat de gemeente een deel van de onrendabele top van een herontwikkeling voor haar rekening zal moeten nemen. Een besluit over de daadwerkelijke participatie zal door de raad genomen moeten worden op basis van een business case.

Wat gaat er mis als er geen krediet komt?

Dan blijft de invloed op de herontwikkeling van de Kerverij beperkt tot een faciliterende rol. Gelet op de financiële uitdaging die een herontwikkeling voor marktpartijen vormt, kan dit betekenen dat het nog heel wat jaren duurt tot dat marktpartijen met een concreet plan komen. Bovendien is er minder ruimte om invloed uit te oefenen op de plannen, dan indien er financieel geparticipeerd wordt. In de tussentijd blijft de winkelleegstand relatief hoog en wordt het compacte kernwinkelgebied niet gerealiseerd.

Is er een alternatief hoe het bekostigd kan worden en welke consequenties heeft dat?

De herontwikkeling van de Kerverij kan volledig aan marktpartijen worden overgelaten. Voor de consequenties wordt verwezen naar het antwoord op de vorige vraag.

62. Opstellen van een nieuw Landschaps Ontwikkeling Plan (LOP)

Het huidige Landschaps Ontwikkelings Plan (LOP) kende een looptijd van 2011 tot en met 2020. Dit LOP vormde een onderlegger voor andere (ruimtelijke) plannen zoals bijvoorbeeld het bestemmingsplan Buitengebied.

Dit LOP is in 2011 tot stand gekomen door de input van diverse partijen uit onze gemeente en veel projecten die toen door hen werden aangedragen zijn ook uitgevoerd.

Er werd tevens een Landschapsuitvoeringsoverleg opgericht waarin betrokken partijen elkaar hebben leren kennen en met elkaar praten en met elkaar afspraken maken over de uitvoering van concrete projecten en de financiering daarvan (subsidiemogelijkheden).

Het LOP heeft bijgedragen aan kwaliteitsverbetering van ons landschap/buitengebied en bij de uitvoering van projecten is rekening gehouden met collegeprogramma.

In ons toekomstvisie vermelden we dat het groen in onze mooie gemeente tevens ons goud is en een concrete visie op ons landschap hoort daar vanzelfsprekend bij.

De actualiteit en trends

Het is nu 10 jaar later en er is veel aan de hand. Er spelen verschillende opgaven. Om het buitengebied voor de toekomst leefbaar te houden zijn door het rijk en de provincie biodiversiteitsherstel, stikstof- en CO₂-reductie, bodemherstel en klimaatadaptatie als speerpunten aangewezen.

Drie jaar van droogte, waarin zowel de landbouw als de natuur het zwaar hadden, heeft de urgentie daarvan duidelijk gemaakt. De landbouw is daarbij ook in transitie. Veel boeren zullen stoppen en de vraag is wat er gebeurt met hun erven en gronden. Sommige zullen overstappen naar nieuwe modellen van kringlooplandbouw en hightech-technieken voor duurzame teelt.

De ligging in Brainport biedt daartoe kansen. Maar de Coronacrisis biedt daarin een nieuw perspectief: lokale en regionale voedselinitiatieven schieten als paddenstoelen uit de grond.

Tot slot zijn er verschillende ruimtelijke claims vanuit de Regionale Energie Strategie en zijn er wensen voor ontwikkelingen op het thema Leisure en recreatie.

Al deze onderwerpen vragen om slim grondgebruik en meer integrale verweving van thematieken. Vandaar dat het opstellen van een LOP 2.0 noodzakelijk wordt geacht.

Omgevingswet

De noodzaak tot actualisatie van het LOP komt tevens voort uit de nieuwe omgevingswet. Valkenswaard is bezig met het opstellen van een nieuwe omgevingsvisie voor de gehele gemeente.

Het landschapsontwikkelingsplan vormt een onderlegger voor de omgevingsvisie en -plan. In de toekomstvisie van onze gemeente wordt trouwens ook vermeld dat 'ons groen ons goud is'. Met een nieuw landschapsontwikkelingsplan geven we daar concreet invulling aan en kunnen we dit vertalen naar het omgevingsplan/-visie.

Voor onze bos- en natuurgebieden beschikken we al over een actueel plan. Voor landschap is dit ook noodzakelijk om op een goede manier invulling te kunnen geven aan de talloze (ruimtelijke) opgaven die er zijn.

Het landschapsontwikkelingsplan maakt inzichtelijk welke kwaliteiten en de te ontwikkelen kwaliteiten van belang zijn ten aanzien van verschillende thema's en ontwikkelingen in het buitengebied. Zodat integrale afwegingen en het maken van brede en concrete meerwaarde mogelijk worden gemaakt bij individuele ontwikkelingen en plannen.

Welk risico lopen we als gemeente als we dit niet doen?

De looptijd van het huidige Landschapsontwikkelingsplan (2011-2020) is al verlopen en dat is op zich al een risico.

We toetsen nieuwe initiatieven nog steeds aan dit plan, maar het is natuurlijk twijfelachtig of dit juridisch houdbaar is. Indien een belanghebbende dit voorlegt aan een rechter, dan is onze toetsing aan een verouderd plan moeilijk verdedigbaar en kan dat ten koste gaan van het initiatief dat dan bij de rechter voorligt.

Bij een voor de gemeente ongunstige uitspraak bestaat de kans dat de initiatiefnemer zijn (financiële) schade (a.g.v. vertraging) bij ons gaat claimen.

Kunnen we het een jaar uitstellen?

De planvorming is al twee jaar uitgesteld. Het nieuwe plan zal pas in 2022 worden vastgesteld door de raad. Dit gegeven is eigenlijk al niet wenselijk. Verder uitstel maakt het alleen maar moeilijker om nieuwe initiatieven te toetsen aan dit verouderde beleid. Juridisch vormt dit een steeds groter risico.

63. Aanleg Lavrijssenpadje

De gemeenteraad heeft het bestemmingsplan Karel Molenstraat Zuid 42-44 vastgesteld, waarin is voorzien in een doorsteek vanuit het Kerverijplein naar de Karel Mollenstraat Zuid als verbinding tussen het centrum en het Kerverijplein. Afspraak is dat de eigenaar na de realisatie van het appartementencomplex op de locatie van horecagelegenheid Lavrijssen een strook grond overdraagt aan de gemeente, zodat de betreffende doorsteek kan worden gerealiseerd. De gemeente neemt de grond over voor € 1,- en kan hiermee de verbinding realiseren. Voor de kosten van de aanleg van de doorsteek zijn nog geen financiële middelen beschikbaar. De aanleg zal na de bouw van het complex ter hand moeten worden genomen, omdat de doorsteek tevens toegang verschaft tot de parkeerplaatsen en garages van het complex. De oplevering van het complex wordt voorzien in 2022. De kosten voor de aanleg worden geraamd op ca. € 55.000,-.

Wat gaat er mis, als we hier geen geld voor hebben / als we dit niet doen ?

Voor het nieuwbouwplan op de locatie Lavrijssen aan de Karel Mollenstraat Zuid hebben we onderhandeld over een doorgang van het Kerverijplein naar de Karel Mollenstraat Zuid. Deze doorgang geeft vanuit het Kerverijplein een ontsluiting in de richting van het (compacte) centrum. De eigenaar staat de hiervoor benodigde grond af aan de gemeente voor € 1,-, zo is afgesproken. Dit is ook verwerkt in het bestemmingsplan dat de raad heeft vastgesteld. De doorgang geeft tevens toegang tot de parkeergarages van het bouwplan. Volgens de planning zal het bouwplan in 2022 gerealiseerd zijn. Als de doorgang, tevens toegang tot de parkeergarages, in 2022 niet kan worden aangelegd, zal er een noodvoorziening getroffen moeten worden, die én extra geld kost, én het aanzicht van het pas nieuw aangelegde Kerverijplein fors zal aantasten.

64. Buitenpaviljoen De Wedert

In mei 2019 is het nieuwe sportcomplex de Wedert geopend. De businesscase de Wedert is daarmee afgerond. Voor het buitenbad zijn in deze businesscase geen middelen en werkzaamheden meegenomen voor de kleed- en sanitaire ruimten voor het buitenbad. Deze zijn verouderd en aan een zodanig onderhoud toe dat vervanging noodzakelijk is. Het voorstel is om de drie bestaande kleed- en sanitaire ruimten te slopen en hiervoor één nieuwe ruimte terug te bouwen waarin kleed- en sanitaire ruimten zijn ondergebracht en een buitenverkooppunt en opslagruimte voor horeca zijn opgenomen. Het doel is om in het buitenzwemseizoen 2022 al gebruik van de nieuwe voorziening te kunnen maken.

- De raad heeft via een motie op donderdag 28 mei 2020 besloten om een voorstel voor nieuwbouw van de voorzieningen van het buiten bad de Wedert op te nemen in de begroting, met de aanvulling om het toevoegen van zonnepanelen als extra duurzaamheid maatregel en om een leer-werk-project in samenwerking met Were-Di van te maken.

-In de realisatie en voorbereiding van het nieuw te bouwen buiten paviljoen zal een leerwerk traject in samenwerking met het Were-Di opgenomen worden. Verkennende gesprekken hierover lopen, gezien de huidige corona situatie heeft Were-Di aangegeven dat hier momenteel geen ruimte voor is, in de toekomst staan ze hier open voor.

-In de nieuwbouw zullen duurzame materialen worden gebruikt en zal het dak worden voorzien van zonnepanelen. Daarnaast zal het gebouw worden aangesloten op de aanwezige duurzaamheidsvoorzieningen van het sportcomplex o.a. warmtepomp en zonnepanelen.

-De hygiënische, bouwkundige- en installatie inrichting van de oude kleedruimten zijn van dien aard dat de huidige staat, het beheer en de huidige onderhoudskosten het legitimeren om tot vervangende nieuwbouw over te gaan. Hierdoor verbetert de dienstverlening aan de bezoekers van het buitenbad enorm.

Dit is ook bevestigd in een hygiëne rapportage van de GGD van februari 2020 en een asbestinventarisatie van 21 januari 2020

-Door een horecaverkooppunt in de nieuw te bouwen ruimte te integreren ontstaat de mogelijkheid om nog meer service naar de bezoekers te leveren en een positieve bijdrage te leveren aan de exploitatie van het buitenbad.

-Tevens is het optisch een voordeel dat de (zwaar) verouderde ruimten worden gesloopt, nieuwbouw sluit in kwaliteit veel beter aan op de vernieuwde Wedert.

-Daarnaast levert nieuwbouw een ruimtelijk voordeel op (meer ruimte voor de ligplaatsen) doordat we voor de drie kleedruimten er één nieuwe voor terugbouwen waarin tevens een verkooppunt voor de horeca wordt voorzien.

-Deze investering zal zichzelf uiteindelijk terugverdienen, door realisatie van een extra horecaverkooppunt. Uit de kassahistorie buitenbad seizoen 2019 is gebleken dat er een gemiddelde omzet in de horeca is van € 1,90 per bezoeker. Vanuit het kassasysteem blijkt dat in het seizoen 2019 53.000 bezoekers in het buitenbad zijn geregistreerd. Uit het kassa systeem van het zwembad en de horeca blijkt dat de helft van de bezoekers de horeca niet heeft bezocht. Daarmee wordt een omzetzijnde geschat op 26.500 bezoekers maal € 1,90 een totaal per seizoen van € 50.350, -. Tevens is de verwachting dat door kortere wachttijden bij de horecapunten er meer zal worden verkocht. Hoeveel omzet exact kan worden gerealiseerd kan niet worden voorspeld, maar het is aannemelijk dat met de realisatie van een horecaverkooppunt een opbrengststijging (winst op omzet) wordt gerealiseerd.

-Indien er geen vervangende nieuwbouw voor de kleedruimten en sanitaire ruimten voor het buitenbad zal worden gerealiseerd zullen de kosten om deze beschikbaar te houden op lopen. Daarnaast zullen in de toekomst onderdelen buiten gebruik gesteld dienen te worden (toiletten en kleedruimten) doordat deze niet meer (optimaal) gebruikt kunnen worden. Tevens ontstaat er minder druk op de huidige horeca inrichting waar is geconstateerd dat bij drukke dagen de vraag niet kan worden beantwoord. Door de horecabezoekers over twee punten te verspreiden tijdens het buitenbadseizoen zal de serviceverlening naar de bezoeker toenemen.

65. Renovatie buitenzwembad De Wedert

Het buitenbad De Wedert dateert uit 1974 en is voorzien van een 2 componenten coating, de huidige coating is in slechte staat en dient vervangen te worden zodat het nog lange tijd (20 jaar) kan functioneren met een minimum aan onderhoudswerkzaamheden voor de komende jaren. Totale oppervlakte coating 3.890 m².

In de groot onderhoud voorziening wordt geen rekening gehouden met renovatie, regulier onderhoud is voorzien in de meer jaren onderhoud planning. Voor vervanging of renovatie dient er een krediet beschikbaar gesteld te worden.

De bestaande coating dient volledig verwijderd te worden zodat de ondergrond dusdanig voorbehandeld kan worden en er een nieuwe coating op een gezonde betonondergrond aangebracht kan worden. Dit betekent dat het buitenbad in 2022 gezandstraald dient te worden en te worden voorzien van een nieuwe grondlaag en 2 maal een componenten toplaag. Verder uitstel van de renovatie leidt tot hoge onderhoudskosten die niet voorzien zijn.

De wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (Whvbz) stelt in Artikel 47: dat de in een badinrichting aanwezige voorzieningen, als in dit besluit voorgeschreven, functioneren deugdelijk; badinrichtingen verkeren in voldoende staat van onderhoud en reinheid.

Als er bezoekers van zwembad letselschade op lopen door slecht zwembad onderhoud of gevaarlijke elementen in het zwembad of aan de bodem, kunnen we als gemeente hiervoor aansprakelijk worden gesteld.

66. Renovatie kleed- en was ruimtes Hockey vereniging HOD

Hockey vereniging HOD is een vereniging met zo'n 1000 leden

Het tegelwerk en sanitaire voorzieningen van de kleedkamers van HOD zijn aan renovatie toe. Er dienen maatregelen getroffen worden zoals het aanbrengen van wand-, en vloertegels en het vervangen van de toiletten.

Naar aanleiding van de opnamen voor de meer jaren onderhoud begroting is conditie 4 geconstateerd (matige conditie NEN 2767). In het sportbeleid wordt uitgegaan van een NEN-conditie 3 voor gebouwen.

In de groot onderhoud voorziening wordt geen rekening gehouden met renovatie, regulier onderhoud is voorzien in de meer jaren onderhoud planning. Voor vervanging of renovatie dient er een credit beschikbaar gesteld te worden.

Gewenst uitvoeringsjaar 2023

Na voltooiing van de renovatie zijn kleed en was ruimtes in conditie 1 (uitstekend NEN 2767) teruggebracht en kunnen de verenigingen haar leden en gasten gebruikmaken van kleed- en wasruimten die weer volledig voldoen aan de huidige eisen en normeringen.

Wanneer de renovatie niet wordt ingezet leidt dit een toename van gezondheidsrisico's voor leden en gasten van HOD die gebruik maken van de kleedkamers. Hygiëne rapportages door de GGD zijn aangevraagd en in behandeling.

67. Renovatie kleed- en was ruimtes voetbalvereniging De Valk

VV De Valk is een vereniging met zo'n 600 leden

Het tegelwerk en sanitaire voorzieningen van de kleedkamers van VV De Valk zijn aan renovatie toe. Er dienen maatregelen getroffen worden zoals het aanbrengen van wand-, en vloertegels en het vervangen van de toiletten.

Naar aanleiding van de opnamen voor de meer jaren onderhoud begroting is conditie 4 geconstateerd (matige conditie NEN 2767). In het sportbeleid wordt uitgegaan van een NEN-conditie 3 voor gebouwen.

In de groot onderhoud voorziening wordt geen rekening gehouden met renovatie, regulier onderhoud is voorzien meer jaren onderhoud planning. Voor vervanging of renovatie dient er een krediet van €126.000 beschikbaar gesteld te worden.

Gewenst uitvoeringsjaar 2024

Na voltooiing van de renovatie zijn kleed en was ruimtes in conditie 1 (uitstekend NEN 2767) teruggebracht en kunnen de verenigingen haar leden en gasten gebruikmaken van kleed- en wasruimten die weer volledig voldoen aan de huidige eisen en normeringen.

Wanneer de renovatie niet wordt ingezet leidt dit een toename van gezondheidsrisico's voor leden en gasten van De Valk die gebruik maken van de kleedkamers. Hygiëne rapportages door de GGD zijn aangevraagd en in behandeling.

68. Realisatie kleedkamers en clubhuis Rugbyclub The Vets

Rugbyvereniging The Vets groeit gestaag met hun leden en kan zelfs een dameselftal op het veld brengen dat op competitieniveau kan gaan spelen. Ze leveren een belangrijke bijdrage aan de gezondheid van inwoners in Valkenswaard en dragen bij aan de sociale cohesie.

Doordat het huidige gebouw (clubhuis en kleedkamers) aan zijn einde levensduur is en niet meer voldoet aan de huidige wettelijke bouwbesluit, duurzaamheidseisen en voorzieningen en gezien renovatie of onderhoud te grote kosten posten met zich meebrengt, is in overleg met The Vets (eigenaar clubhuis en gebruiker kleedkamers) een programma van eisen samengesteld om te komen tot een toekomstbestendige accommodatie voor The Vets.

Het oude TCV paviljoen wordt omgebouwd tot kleedkamers voor The Vets (€ 174.000,-), aan deze kleedkamers wordt een kantine (nieuwbouw) gerealiseerd (€ 212.000,-) en de huidige locatie van The Vets wordt gesloopt (€ 17.000,-).

Na realisatie wordt er een huurovereenkomst (kostprijs dekkende huur) afgesloten met The Vets voor het clubhuis. Alleen de investering t.a.v. de kleedkamers van The Vets en de sloop (oude kleedkamers en clubgebouw) hebben daardoor invloed op de kapitaallasten.

De gemeente is, als eigenaar van de kleedkamers, verantwoordelijk voor de staat van dit vastgoed. De GGD levert een hygiënerapportage op (onderzoek loopt nu), deze rapportage kan leiden tot het tijdelijk sluiten van de kleedkamers (door de gemeente) om gezondheidsrisico's te voorkomen. Na noodzakelijk onderhoud kunnen de kleedkamers weer in gebruik worden genomen. Wanneer de vereniging The Vets gebruik blijft maken van de huidige accommodatie kan de vereniging niet doorgroeien (bestuurskamer wordt nu gebruikt als omkleedruimte) en zullen de onderhoudskosten hoog zijn.

Dit kan dus niet gedekt worden uit de onderhoudsvoorzieningen, want dat is alleen voor regulier onderhoud. Het budget is nodig voor vervanging.

69. Stichting Bloemencorso huisvesting

De gemeente heeft een structurele subsidierelatie met St. Bloemencorso. Een voor Valkenswaard groot brand evenement. Voor de uitvoering van hun werkzaamheden dient zij (en de buurtschappen) te beschikken over een kantoor-/vergaderruimte. Tot voor enkele jaren geleden gebruikte SBV een ruimte (unit) op het inmiddels gesloopte complex voormalige gemeentewerf aan de Emmalaan. De unit is destijds 'om niet' door de gemeente in gebruik gegeven aan SBV. Ter overbrugging naar een alternatief is SBV aanvankelijk noodgedwongen voor een korte periode uitgeweken naar de commerciële horeca. Dat is voor de langere termijn geen optie; te duur. Momenteel heeft men de beschikking over een tijdelijke ruimte op het adres Warande 10; de voormalige pastorie van de Mariakerk. Deze tijdelijke situatie eindigt binnenkort i.v.m. de verkoop en herontwikkeling van de Mariakerk, inclusief de pastorie. De huisvestingsproblematiek die hierdoor ontstaat, is buiten de invloedssfeer van SBV. Maar huisvesting is wel noodzakelijk voor het goed kunnen functioneren en organiseren van de Bloemencorso.

De totale kosten voor het huren van ruimte worden geraamd op circa € 5.000,- à € 6.000,- per jaar. De SBV kan hierin naar verwachting een eigen bijdrage leveren van circa 1.000 – 2.000 euro, waardoor de jaarlijkse bijdrage van de gemeente neer komt op 4.000 euro. Bij het niet toekennen van deze bijdrage heeft de SBV geen ruimte ter beschikking en zal dit uiteindelijk leiden tot minder kwaliteit in de uitvoering van het Bloemencorso en minder PR-activiteiten hiervoor.

70. Schuldenmaatje

Er is een project Schuldenmaatje in opstart (start medio 2020) dat met behulp van vrijwilligers en ervaringsdeskundigen mensen met schulden ondersteunt. Dit zou de drempel kunnen verlagen om hulp te zoeken en het zorgt voor een verschuiving naar informele hulp. Graag zouden we middelen reserveren voor subsidie voor deze stichting.

Bijlage 3 Kaders & uitgangspunten programmabegroting 2022-2025

Algemeen

De richtinggevende uitspraken en kaders zijn cruciale elementen voor de Programmabegroting voor het jaar 2022 en volgende jaren. Daarnaast zijn er nog vele andere elementen, die een bijdrage leveren.

Op 22 december 2011 is door uw raad besloten de "Toekomstvisie gemeente Valkenswaard" als leidraad te gebruiken bij toekomstige besluitvorming. Dit strategische document vormt het vertrekpunt voor de toekomstige begrotingen.

Uitgangspunten 2022

- Het (basis)vertrekpunt is de Programmabegroting 2021-2024;
- De toekomstvisie is het strategisch richtinggevend document;
- Een structureel sluitende meerjarenbegroting (zie hierna);
- De indeling van de programma's en paragrafen is conform de door raad vastgestelde programma- en productindeling en parafenindeling;
- Een programma is gebaseerd op de drie w-vragen: wat willen wij bereiken, wat gaan wij daarvoor doen, wat mag het kosten?;
- Ter onderbouwing worden beleidsindicatoren vermeld (art. 2, lid 2, Financiële verordening Valkenswaard 2020);
- De doelstellingen en beoogd maatschappelijke effecten uit strategische beleidsdocumenten met een meerjarig karakter, vastgesteld door de raad, worden in ieder geval opgesomd bij de programma's (1e w-vraag);
- Indien mogelijk wordt een aanvang gemaakt met het integreren – op hoofdlijnen – van de doelstellingen en beoogd maatschappelijke effecten van het bestaande beleid (1e w-vraag);
- Het SMART-principe wordt gehanteerd bij de uitwerking van een programma en product;
- Door de ontschotting biedt de algemene uitkering meer beleidsvrijheid. De besteding van de algemene uitkering kan, binnen de wettelijke marges, zelf worden bepaald;
- Er wordt slechts voor het begrotingsjaar een inschatting gemaakt van de te verwachten loon- en prijsstijgingen met daartegenover indexering van de tarieven, belastingen en accres in de algemene uitkering. In de meerjarenramingen worden geen loon- en prijsstijgingen geraamd, niet in de lasten en niet in de baten.
- Voor 2022 geldt dat op basis van de begrote subsidieomvang in relatie tot het vastgestelde subsidiebeleid 2016 wordt bekeken aan welke instellingen subsidie wordt versterkt. Hierbij wordt onder meer gebruik gemaakt van de subsidie adviescommissie. Uitgangspunt is te blijven binnen de uiteindelijk definitieve begrote subsidieomvang. Voor subsidierelatie met personeel wordt bij toekenning van subsidie bepaald of er al dan niet moet worden geïndexeerd.
- Voor de bestemmingsheffingen hanteert de gemeente maximaal 100% kostendekkendheid als uitgangspunt. De exacte tarieven en voorwaarden voor alle belastingen en heffingen worden jaarlijks bij verordening bepaald.

Rente

De commissie BBV heeft aangegeven dat het percentage dat gebruikt wordt voor de toerekening aan investeringen een gemiddeld rentepercentage moet zijn van onze huidige leningenportefeuille. De afwijking hierop mag maximaal 0,5% zijn. Op dit moment betalen we gemiddeld zo'n 1,8% op de externe financiering. De ontwikkeling van de rente is op dit moment onzeker, maar we verwachten geen scherpe stijging. Op basis hiervan stellen we voor om een rentepercentage van 2% te hanteren.

Structureel sluitende begroting

De uiteindelijke doelstelling is een structureel sluitende begroting, op basis van integraal financieel beheer, en een zorgvuldige en integrale afweging tussen bestaand en nieuw beleid via een jaarlijkse prioriteitendiscussie binnen de Nota Kaders / Begroting.

Begrotingstoets

De Programmabegroting wordt onderworpen aan de gebruikelijke begrotingstoets, waarbij rekening gehouden wordt met het Gemeenschappelijk Toezichtkader. Wij baseren ons hierbij op de begrotingscirculaire van de provincie, die wij in mei 2021 hebben ontvangen.

Rechtmatigheid

Wij zullen zorgdragen dat wij een goedkeurende rechtmatigheidsverklaring blijven behouden.